

ELŐFIZETÉS

BELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HÍRDETESEK:
6-hasabon poszt sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási ára 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 557.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 162.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Péntek, február 28

Mai számunk főbb közleményei:

- Veséreltek: Munka vér nélkül.
- A képviselőház ülése.
- Betrány Henrik herceg hajóján.
- Arad, Szeged és Nagyvárad közös vasúti akciója.
- Szigeti József a ravatalon.
- Új tanítási módszer.
- Egy színházi kritika Z.-Bárdy Gaby gróf-méről.
- Hász Sándor halála.
- A király a negyedik emeleten.
- Pénzverő műhely a kasszárnyában.
- Elfogatás a- Andrássy-téren.
- Köszgyűlés Csanádban.
- Tárcsa: Apróságok Szigeti József életéből.
- Regény-Csarnok: A gyanafalvai tisztelőtes. Írta: Hevessi Jenő.

Munka vér nélkül.

Arad, február 27.

A legutóbbi napok véres eseményei minden művelt lelkű embert, aki egyúttal az állami feladatok sokaságát is mérlegelni, elbírálni s fokozatokba sorolni képes, bizonyos együttérző gondolatokra ébresztettek.

Triesztben úgy, mint Spanyolországban felkelt a munkás kezek népszemvédele, hogy a rajtuk esett sérelmeket megtorolja, s illetőleg: igazságot, méltányosságot követeljen.

Lehet, és igaz is, hogy ez a népszemvédele, amely nem ismer korlátokat, ha egyszer az alkoholizmussal párosult féktelenség retortáin átcsörgedezett, az igazságot is igazságtalanságnak, a megérdemelt

szolgálatot is rabszolgaságnak s a becsületesen honorált munkát is beestelenségnek látván, világfölbujtók izgató szavaira hallgat s ekként tulmegy azon a határon, ahol a méltányosság kezdődik. Ebből a szempontból tökéletesen jogosult az az elbánás, már csak a közrend, a közbiztonság érdekében is, amiben a kormányzati hatóságok a társadalmi rend és folytonosság ellen lázadókat részesítették.

De az is bizonyos, hogy -- habár a rakoncátlan és az állami rend ellen törő anarchizmus társul szegődik a munkájuk méltányos díjazását követelő renchez -- azért nem szabad vérfürdőben kimosni egyes, talán tulságosan szabadalmazott társulatok és érdekek szennyes rongyait. Pedig ez így történt Triesztben, ahol a Lloyd-társulat magánnyereszkedése követelte, és Spanyolországban, hol az örök elégedetlenséget csak szítja a kormányzati korrupciónak állandósága.

Hányszor látjuk -- és pedig nagy megnyugvással -- amikor szemünkbe szökik az itten-ottan talán ártatlanul kiontott vér a hírlapok tudósításaiból, hogy milyen békés, milyen nyugodt a mi Magyarországonk ebben a tekintetben is.

Szemére hányja folyton az ellenzések váltakozó tömege a mindenkori kormányzatnak, hogy miért nem teremt gyáripárt, talán áldozatok árán is. A kormányzati és közrendészeti követelmények között ennek a kivánalomnak elég lett téve. A kormányzati szellem teremtett gyáripárt, de csak magyart. Nem hozott be idegenből

egy csomó nemzeti érzéstől ment, kozmopolita világsarjadással telt munkás elemet, nem plántálta bele a józan közérzületbe a szocializmus hirhedt apostolainak hazarontó tanait és eszméit, sőt ellenkezőleg, csupán oly feltételek mellett s azon iparvállalatoknak nyújtott a nemzet erejéhez, mért segítséget, a melyek kötelezték magukat, hogy igazi magyar szellemben dolgoznak és dolgoztatnak.

A világ forgalomban tán kicsi értékű ez a következetesen követett álláspont, de annál nagyobb jelentőségű állami szempontból.

A lassu, óvatos fejlődés mindig kifizeti magát, mert sem az állami létet, sem az állami rendet nem teszi a felforgatás kockajátékára.

A szerződések, miket a kormány kötött, mind ennek előtérbe tolásával jöttek létre, és hogy így történt, hála Istennek. A trieszti, barcelonai véres eseményektől épen ez a bölcs előrelátás mentett meg eddig minket.

Aztán, nem okosabb-e a tömegnyomoron úgy segíteni, a hogy például Hegedűs Sándor miniszter teszi, a ki tervbe vette, hogy a budapesti központi árverési csarnokban elárverezendő kisebb értékű föl szerelési cikkeket állami erővel megvásároltatja, s kiosztatja a főváros szűkölködői között?

Ez csak egy példa. Ambe bizonyos az, hogy ugynevezett szocialista-kérdés, az effajta szociális olajcsöppekkel terelhető a békés összműködés medrébe. (Dsk.)

TÁRCSA.

Apróságok

Szigeti József életéből.

(A megkorrigált Shakespeare.)

A tegnap oly váratlanul elhunyt veterán színész és író, Szigeti József, főképp jóízű ötleteiről volt híres, a melyeket országosan emlegették. Ezekből mutatunk be itt néhányat.

Egyszer Gyulai Pál meguntta, hogy a színházban az ötvenes években is „modern” darabokat játszottak. Tudja az ég, a színház közönsége mindig azokért a fránya modernéért lelkesedik. Mérges kironanást intézett a színház ellen, követelte Shakespeare-t.

Hát előadták a Téli regét. Abban Szigetinek kitűnő szerepe volt, nagy volt a sikere. Gyulai is lelkesedett s jó nagy sebbel lobbalt az udvarra.

— Ez már darab! Ezt kell játszani — kiált Szigetihez. — Micsoda lángész ez a Shakespeare! Ez aztán az ötlet — és kezd egy verssort nagy lelkesedéssel deklamálni.

Szigeti bácsi nagy lelki nyugalommal szól hozzá:

— Hagyd el Pali! Ezt a verset én irtam bele...

(A kézcso.)

De voltak neki kitűnő színvadi ötletei is, — ha kellett.

Hosszu nagy mondása volt egy rettenő komoly tragédiában Szigetinek, amit azonban fölöslegesnek vélt betanulni. A tiráda közepén kezet kellett volna csókolnia a királynőnek, úgy kívánta a darab.

Szigeti jön, elmond egy pár szót és indul kifelé. Sugják utána:

— Kezet csókolni, kezet csókolni!

Meghallja s megáll az ajtóban. Töpreng magában. No, most mit tegyek? Eszébe jut, hogy a kézcso kell. Visszamegy, mormog valamit és — kezet csókol.

Másnap a kritikusok az egekig emelték, hogy milyen zseniális új felfogásban játszott az öreg az este.

(Tanuljunk franciául.)

A budapesti Nemzeti Színházban egy időben nagyon „franciáskodtak.” Mindenki Párisba járt és franciául tanult. Józsi bácsi csak magában nevelte a törekvést, de trefásan helyeselte:

— Csak tanuljatok fiaim a franciáktól.

Egyszer aztán azzal lepte meg a franciáskodókat, hogy ő is fogadott egy maitre-t s nagyon tanul. Nem igen hitték, mert tudták, hogy ő ugyan nem szorul rá, csak várták, hogy mi lesz a nagy tanulásból. — Néhány hónap

mulva ezzel a kijelentéssel lepte meg a kollégáit:

— Az én francia tanulásom nagyon szépen halad.

— Valljon? Hát csakugyan tanul. Józsi bácsi? — kérdezték?

— Hogyne! Már tudok is egy szót.

— Melyik az?

— Melyik az? Az hogy: canif, magyarul kutya.

(A tanári székben.)

Mint tanár mintaszerű volt és nagyon szigorú. A kit szeretett azt tepezte és ahhoz volt a leggorombább. De gorombaságában annyi jóság, — olyan rendkívüli szeretet és gyöngédség nyilatkozott meg, hogy a volt növendékei között legboldogabb, a kit legjobban megszigort.

Egy ízben, mielőtt az előadást megkezdette, pokoli zsvaj hallatszott ki a teremből. Különösen egy fiatal leány hangja csendült ki élesen, szinte sivitóan, úgy, hogy a máskor szelid Józsi bácsi a legnagyobb dühvel nyitott a terembe. Es kezdte a növendékeit lemenyőrdőgni olyan olympusi haraggal, a minőre csak ő volt képes. Es a mikor már furiosóvá vált a haragja, hogy szinte harsogott, — akkor így fejezte be szavait:

— Es most csak azt szeretném még tudni, hogy melyik volt a lányok közül az, a ki leg-

A kecskeméti választás. Kecskemét város felső-kerületének a mandátumát Nagy Mihály szabadelvű párti nyerte el, de a függetlenségi párt jelöltjének, *Rapcsányi Istvánnak* hívei megtámadták a választást. A petíció tárgyalása mára volt kitűzve a Kurian. A tárgyalás azonban igen rövid volt, a mennyiben *Vavrik* tanácselnök jelentette, hogy a támadók visszavonták kérvényüket s így a bíróság megszüntette az eljárást.

— Van-e költségre igénye a védőnek? kérdezte Nagy Dezső drt az elnök.

Védő: Igen, kérem költségeimet megítélni.

Elnök: Kíván-e a petícionálók képviselője észrevételt tenni?

Vig Viktor dr.: Miután a védő urnak ahhoz törvényes joga van, nem ellenzem.

E percben egy ügyvéd, kit a petícionálók egyike azzal bizott meg, hogy jelentse ki, mikép ő nem vonja vissza a petíciót, kívánt szólni. De az elnök félbeszakította:

— Nem fogadjuk el, tessék leülni. A Kuria már határozott.

Ezzel véget ért a tárgyalás, de a függetlenségi megbízásából Vig Viktor dr. újabb petíciót nyújt be.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 27.

A mai ülésre a szabadelvűpárt már kora reggel tömött sorokban vonult fel és délfelé itt volt az ellenzék is nagy számmal.

A karzatok szintén megteltek a zsufolásig. Már tíz órakor *Csávossy*, a jubiláns háznagy kitette a táblát a kapura: Minden jegy elfogyott!

Hogy dörzsölné a kezét örömeiben, ha véletlenül szinigazgató lenne!

De hát csak képviselő és háznagy és mind egy neki. Talán még kicsit neheztel is, mert hogy a terem szenzációja elvette az udvarát és csend van a háznagy kaszinóban.

Bizony szebb is a látványosság odabenn. Mennyi szép hölgy, de mennyi! Ott volt *Plósz* miniszter családja is.

A nyitányt *Korodi* Lajos (Lutzika, ez a becéző neve a Lajosnak) vezényelte, azaz olvasta fel a kótából: a jegyzeteiből. Ő nem denuncians és nem akar osztrák állapotokat. Zugással feleltek neki.

Azután felállott *Szell* Kálmán miniszterelnök és nagy csendben általános figyelem mellett kezdte meg beszédét a gazdasági kérdések fej-

tegetésével s aztán szólott a közigazgatás reformjáról és a nemzetiségi kérdésről.

Beszédét gyakori nagy tetszés szakította meg. Világos, logikus érvelése minden oldalon hatott.

Időközben megjelent a karzaton *Apponyi* Albert gróf neje is. Látszott, hogy megértette a miniszterelnök beszédét.

Szell miniszterelnök pedig folytatta beszédét, különösen nagy hatással szól a nemzetiségi kérdésről. A beszédet végül az egész jobb-
oldal zajosan, hosszasán megéljenzte.

Részletes tudósításunk itt következik:

Korodi mosakodik.

A kormány részéről jelen vannak: *Szell* Kálmán miniszterelnök, *Lukács* László, *Széchenyi* Gyula gróf, *Fejérváry* Géza báró, *Wlassics* Gyula, *Darányi* Ignác, *Cseh* Ervin miniszterek.

Elnök betérjeszti az irományokat.

Napirend előtt

Korodi Lajos személyes kérdésben szólal fel félremagyarázott szavainak helyreigazításáért, és hogy magát a vádakkal szemben megvédelmezze. Ő nem azt kifogásolta, hogy a *Berliner Börzenkurir* később hozta a magyar cikket, hanem azt, hogy olyan adatok voltak benne, amelyek a közönséget félrevezetik. Tiltakozik a denuncialis vádj ellen. Ünvédelemből mondta, hogy ha szólni nem hagyják, akkor hazamegy és írni fog. (Zugás a szélbalon.) A becsületsértő kifakadásokra válaszolni nem fog, mert nem akarja, hogy itt is osztrák viszonyok legyenek és ezt talán a *Kossuth*-párt sem akarja. (Nagy zaj a szélbalon.)

Elnök: Nem helyesli, hogy itt más külföldi parlamenti viszonyokról beszéljenek. (Élénk helyeslés.)

Következett a költségvetés tárgyalása.

A miniszterelnök beszéde.

Szell Kálmán: A legérdekesebb kérdésnek a gazdasági kérdést tekint, avval foglalkozik első sorban. Ez a kérdés fontosságánál, következtésénél fogva legmélyebben hat az állam életére. Nem foglalkozik a függetlenségi párt programjával, az 1867-ik 12. törvénycikk ellen felhozott vádakkal sem foglalkozik, mert ez a kérdés most nem aktuális. A gazdasági kérdés azon részével foglalkozik, mely az Ausztria és Magyarország közti viszonyból folyik. Nehéz beszélni e tárgyról, különösen akkor, mikor tulajdonképpen konkrét alakban nincs is előttünk, hanem csak elvi alapon. Nehéz e kérdéssel így azért is foglalkozni, meri elvi alapon álló fejtegetések alkalmával a kijelentések rendszeren frázisokká, jelszavakká válnak. Pedig a gazdasági

kérdések természete az, hogy a gazdasági momentumoknak kell, hogy a kormány részéről megfontolás tárgyát képezzék. A gazdasági kérdés egy gyűrű, melynek minden láncszeme össze van fonva. Abból az álláspontból indul ki, a melyet 1875-ben hirdetett és azóta hirdet és hirdetni is fog. Ez az álláspont az, hogy a gazdasági érdekeink megóvhatók és megőrizhetők a közös vámterület keretén belül is. (Helyeslés a jobbon s a közepén, ellenmondás a szélsőbaloldalon.) ha oly méltányos alapokra fektetjük, melyeket a törvény értelmében követelhetünk. Természetesen csak így mehetünk bele e szerződésbe.

Különösen nehéz e kérdés megoldása azon bizonyos idegességnél fogva és bizonyos türelmetlenségnél fogva, mely az ellenzék részéről e kérdésben tapasztalható.

Az önálló vámterületről.

Azon támadásokkal szemben, melyek szerint semmiféle egyezkedés nem felel meg a követelményeknek, csak az önálló vámterület, (Ugy van, ugy van! — a szélbalon és baloldalon.) azt felelem, hogy azok, a kik az 1867:12-ik törvénycikket eltörölni óhajtják, azok akik nem elégsznek meg az önállóságnak csak bizonyos mértékével, hanem csak egészével, a kik apolitikai közönségeket Ausztriával megszakítani akarják, azokra nézve természetesen tartom, hogy az önálló vámterület álláspontján állanak. Ez az önálló vámterület megfelel az ő politikai céljaiknak, mely Magyarország helyes függetlenségeért küzd, de azok, a kik a 67-es alapon állva az 1867:12. törvénycikket fenntartandónak hirdetik, természetesen más állásponton állunk s álláspontunk éppen az ellenkező, vagy legalább bizonyos mértékben eltérő alapon keresendő. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

A mi álláspontunk az, hogy a gazdasági kérdések Ausztriával nem képeznek közönséget, hanem csak közösen érdeklő viszonyt. Álláspontunk olyan természetű, amelyről a törvény azt mondja, hogy célszerű az érintkezési pontok fontosságánál fogva, hogy időről időre megegyezés jöjjön létre. Fenn van tartva a joga az országnak rendezkedni az önálló alapon, és engemet, aki 1875-ben törvénybe iktattattam, hogy az országnak joga van az ország érdekeit vámvonallal megvédelmezni, engemet csak nem fog erre Visontai képviselőtársam tanítani. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) A gazdasági kérdést úgy fogjuk elintézni, amint azt az ország érdekében jónak látjuk. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

A kiegyezés.

A lapok azon része, mely a kormány politikáját támogatja, szimpatióval fogadta *Körber* kijelentését a gazdasági kérdésre vonatkozólag.

jobban lármázott, a mikor épp bejöttem. Rög-tön agyonütöm.

— En voltam, Józsi bácsi, üssön agyon! — felelt egy fiatal fehérarcú lány, *Szigeti*nek talán a legkedveltebb növendéke.

— Hát te voltál? — mondá az öreg mester egyszerre olyan szelid hangon, akár egy szerető apa. S odament növendékéhez, megcirógatta kissé boglyas fejét s hosszan nézett rá átható kék szemével.

— Maradj mindig ilyen őszinte és becsületes — szinte megáldotta, a mint simogatta s a többihez fordulva így folytatta: Különbözn ti is jó gyerekek vagytok, csak ne lármázatok mindig!

(Egy gavalléros tett.)

Szigeti József soha semmiféle klikkhez nem tartozott, soha más elismerést nem kívánt, mint amit a közönségtől kapott. Egy alkalommal a hetvenes években, báró *Orczy* intendánsága idején, heves összeszólalkozása volt az intendással, ki egy vendégszereplő bécsi művész előtt kicsinylőleg nyilatkozott a Nemzeti Színház művésznőről.

Szigeti József számon kérte az intendánstól szavait, — s miután elégtételt nem kapott, kiméletlen sértést dobott a szemé közé.

Az elsőrangú színészek mindent elkövettek, hogy e lépésnek következményeit elhárítsák. Kérlelték az intendánst és kérték *Szigeti*t, hogy enyhítse egy nyilatkozattal sértő szavait:

— Miért? — kérdezte *Szigeti* József a legjámborabb arccal.

— Mert ön illetlen volt, — mondotta az akkori rendező, *Paulay* Ede.

— Ezt kikérem magamnak, — leckézte *Szigeti* József — én minden voltam, csak illetlen nem, — én csak azt mondtam, a mi illett.

Es ettől nem tágitott. Inkább ott hagyta a Nemzeti Színházat és vándorolt két esztendőig vidéken. De mikor ismét visszakért a Nemzeti Színházhoz, akkor sem tudta megbocsátani *Paulay*nak, hogy akkor az intendáns pártján állott. Soha többet nem beszélt vele, még akkor sem, mikor *Paulay* igazgató lett. Ezt a fényűzést csak olyan művész engedhette meg magának, — mint a milyen *Szigeti* József volt.

(Mikor a zsebkenő segít.)

Egy időben sokat szerettek beszélni szerep-nemtudásról. Nos, ez nem volt egészen üres fecsegés, rágalom. A nagy művész roppantul elbizta magát memoriájában, találékonyságában és rutinjában. Tudta, hogy baj nem eshetik, ha ő a színpadon van.

Es mégis egyszer csaknem komoly baj lett belőle. Valamelyik modern darabban sehogy sem tudta megérteni a sugót. Járt fel s alá, termeit mindenféle ötletet, mókázott, köhögött, és várta, hogy a sugó szava a füléhez jusson. Megint nem tudta megérteni. Már-már katasztréfa fenyegetődött, mikor egy hatalmas ötlet mégis k segitette.

Kivette a zsebkenőjét és egy bravuros mozdulattal épp a sugólyuk előtt elejtette a földre. Szégyelve, mintha csak a szerepébe tartoznék, elkezdte a zsebeiben keresni és aztán nyugodtan lehajolt a sugólyuk elé. Ott aztán szépen megvárta, míg a sugó feladta a szót. Senkisémet vette észre a praktikát. Még a sugó sem.

(A veszedelmes ellenfél.)

A hatvanas évek végén *Kolozsvárra* ment vendégszerepelni, ahol akkoriban *Albisi* László volt a közönség dédelgetett komikusa. Három szerepet válogatott magának az ünnepelt vendég, de mind a háromra figyelmeztették *Kolozsvári* barátai, hogy inkább lépjen föl másban, mert *Albisi* ezekben a szerepekben föltűmulhatatlan. *Szigeti*t nagyon bosszantotta ez az előzetes leszólás, még jobban bántotta, mikor a közönség csakugyan fölötte hüvösen fogadta az ő játékát. Haragra gerjedt és haragjában *Albisi*t fölvitte a Nemzeti színházhoz, ahol a *Kolozsvári* kedvenc mint ügyelő igen nagy kényelemben, de dicsőség nélkül élte napjait. Ezt nevezte *Szigeti* bosszunak, melyet *Albisi*n állt.

Vagy tíz-tizenkét évvel később ismét *Kolozsvárra* rándult, ahol a társulatnál tizenegy tanítványa működött s természetesen óriási lelkesedéssel ünnepelték. Az akkori intendáns gróf *Esterházy* Kálmán volt, aki felköszöntőjében elmondá, milyen mély hatást tett, mikor bujdosásából hazajövet első magyar színházi előadásul a *Vén bakancsost* látta.

Ez az álláspont megfelel a kormány álláspontjának, mely 1867. 12. tc. 59., 60. §-án alapozik, hogy a vámszövetség időről-időre megújítandó.

Visontai Soma: Megújítható!

Szell Kálmán: Én a törvény szövegét idézem, de úgy értem, hogy megújítható. A menyében az egyezkedések sikerre nem vezetnek, az ország összes jogai érvénybe lépnek. (Élénk helyeslés.) A kiegyezést és a 67-es alapot megörzöm, mint a szemem fényét. (Élénk helyeslés és taps a jobboldalon.)

Visontai azon állítása, hogy Ausztriának minden, nekünk semmi, fenn nem állhat. Ő csak az esetben hajlandó az egyezésre, amennyiben ezáltal az ország érdekeit érvényesíteni lehet. Körber miniszternek is az a felfogása, hogy a két állam érdekeit kölcsönösen és egyaránt meg kell védeni, ez az egyedüli helyes álláspont, mert Ausztria és Magyarország egymásra van utalva, amint ezt statisztikával igazolja. Mi termelők vagyunk a mezőgazdaság terén, de nincs iparunk, Ausztriának van ipara, de nincs mezőgazdasága, és egymásra vagyunk utalva.

A gazdasági harc.

Elismeri az önálló vámterület előnyeit, elismeri azt is, hogy a szakítás Ausztriának nagyobb kárára van, mint nekünk, de az összetartozás szükséges a jelenlegi gazdasági körülmények közt. A védelem és a harc gazdasági kérdésben okvetlenül szükséges. Mi meg fogjuk óvni így érdekeinket. Van a szövetkezésnek hátránya is, de előnyei a jelen körülmények között nagyobbak.

Az ellenzék azt vitatta, hogy nem kell harcolnunk Ausztria ellen akkor sem, ha az önálló vámterület álláspontjára állunk, hanem köthetünk Ausztriával kereskedelmi szerződést akkor is. Ezzel szemben az a meggyőződése, hogy okvetlenül gazdasági harcra keverednénk Ausztriával. (Igaz!)

Kossuthal és Hollóval szemben azt bizonyítja, hogy a mi gazdasági termékeink értékesítésére feltétlenül szükség van. A legjobbnak azt tartaná, ha összes termékeinket magunk volnánk képesek elfogyasztani. De éppen ezért éppen a vámközösség szolgál védelméül a földbirtoknak és földtermékeknek. Az európai buzaárak statisztikájával ismét azt bizonyítja, hogy az osztrákok nem képesek a mi buzaárainkat lenyomni.

Mezőgazdasági és ipari érdek.

A függetlenségi párt szónokai azt állítják, hogy az önálló vámterülettel rögtön iparállam-má lehetünk. Nagy tévedés. Hosszu, válságos időkön kellene előbb tulesnünk, a míg iparunkat csak odáig is fejleszthetnők, hogy nagyobb,

és fontosabb ipari szükségleteinket fedezhessük. (Igaz!)

Az sem áll, hogy a kormány a mezőgazdasági érdekeket nem támogatja. Adatokkal igazolja, hogy 30 év óta megötszörösödött, sőt megtízszerosódtak e téren való kiadásaink. Azonkívül óriási vasuti és egyéb beruházások történtek. A mezőgazdasági érdekeket talán még inkább támogatják, mint az ipari érdekeket, holott ezeket is telhetőleg támogatják.

A mi a vámszövetséget illeti, az a célja, hogy a vámszövetség megkötése összeessék a külföldi kereskedelmi szerződések lejártával. (Élénk helyeslés.) Hogy ne legyünk megkötve se mi, se Ausztria, — mert az közös érdekünk — a külföldi kereskedelmi szerződések tárgyalásánál, hanem szabadon rendelkezessünk mi is, Ausztria is. (Élénk helyeslés.)

Ezt a célt követi és meg is fogja tartani. (Zajos helyeslés jobbról.)

A választói jog.

A mi a választói jog kiterjesztését illeti, annak nem ellensége, azt be is bizonyította. (Igaz!) A községenként való választást megfontolandónak tartja, de az általános szavazati jogot behozni nem fogja. (Zajos helyeslés, taps jobbról)

Nézzék meg, kik követelik ezt? A radikálisok és a nemzetiségek. Már emiatt sem fogja behozni, Anglia sem hozta be egészen, holott ott mint parlament van és napidíj nélküli képviselők. (Nagy zaj)

Felkiáltások a szélbalon: Lemondunk a napidíjakról! Mondjanak le önök is!

Szell: Nem bánja, ha ezért illiberálisnak tartják is, de veszedelmét behozni nem akar az országba. (Zajos tetszés.)

Mert elsősorban magyar nemzeti államot akar. (Zajos éljenzés, taps.)

Kubik: Magyarosítsa meg a hadsereget! (Nagy zaj.)

Holló: Önálló hadsereg kell!

Kubik: Országvilág bolondítás ez. (Óriási zaj. Halljuk! Halljuk!)

Szell: Csalfa fényvel játszanak az urak, de szóló nem akar lidércfény után mennie. (Zajos tetszés jobbról.) A mi a választási viszálységeket illeti, rendeletet intézett, hogy a kihágási ügyekben ne kövessenek tulzott szigort.

A nemzetiségi kérdés.

És most kijelenti, hogy európai értelemben vett nemzetiségi kérdést nem ismer és nem fogad el. Szó volt itt a magyar állameszméről. Megmondja, mit ért alatta (Halljuk! Halljuk!) A magyar állameszme alatt érti, hogy itt politikailag egységes magyar nemzet él, amelynek magyar karakterét megtagadni senkinek sem szabad! (Zajos éljenzés, taps.)

Nem elég e nemzet szuverenitását elismereni, mert ez szemfényvesztés, hanem el kell ismerni szupremáciáját is. (Zajos tetszés.)

Itt mindenki egyenlő, csak nyelv tekintetében nem, mert ezt a magyar állam karaktere nem engedi meg. Senkit itt nyelvéért nem üldöznek és az a törekvésünk, hogy itt mindenki jól érezze magát. (Tetszés.)

Nem terrorizmussal akar hatni és senkit elnyomni, hanem azt akarja, hogy a magyar állam imponáló ereje hasson itt benn és künn! (Zajos éljenzés, taps.)

Lindner ne csodálkozzék tehát, ha idegességet lát akkor, amidőn a szupremáciát megtagadja. Itt két állam nincs. (Zajos tetszés.) De van egy ezer éves történelmi múlttal bíró magyar állam. A szászok között vannak hazafias emberek is, itt is ülnek közöttünk. (Zajos éljenzés.)

Es ha a szászok 700 év óta fejlődhettek, gazdagodhattak, az éppen a magyar állam gondos kezét bizonyítja. Lindner okoskodása óvatossá fog tenni mindenkit a szászokkal szemben. (Zajos tetszés.)

A mit pedig Pavlovics mondott, hogy a nemzetiségi törvényt de nobis sine nobis hoztuk és a nemzetiségi kérdést előbb meg kell oldani, ezt Pavlovics csak a humanitás örve alatt mondhatta el. (Zajos éljenzés, taps, általános tetszés.) Nem retorzív, hanem attraktív politikát akar a másnyelvű honfiakkal szemben, mert nekünk asszimilálódnunk kell. Így érhetjük el és tarthatjuk fenn az ország békéjét. (Zajos tetszés.) Mindenki imádja istenét azon a nyelven, a melyen neki tetszik, de szeresse mindenki a hazát, amely mindnyájunké. (Éljenzés.)

A pétervári ut és egyebek.

Most pedig Beöthynek felel. Példáira azt feleli, hogy Zichyt szívesen küldi a jóniai szigetekre, ha tetszik neki. (Zajos derűtség), de Pétervárra nem. (Nagy derűtség) A Kuriai bíraskodást, melyet Beöthy kőficznak nevez. (Élénk helyeslés), melyet nem is ő alkotott, de melyet ő törvényerőre emelni igyekezett, éppen azon párt sürgette, a melynek kebelében Beöthy akkor volt. Ez a törvény helyes, mert még egy miniszterelnök rezsimje alatt sem volt ily tiszta választás. A mi a fuziót illeti, az nem titokban történt, hanem a sajtó bírálata előtt, a pártok megbízottai részéről, okmányok segítségével. A parlamentben ezt elvégezni nem lehetett volna. Nem áll, mintha ő készen vett volna át mindent, négyheti tárgyalások után tudta csak megoldani a felmerült és megoldhatatlannak látszó kérdéseket. Beöthy Akos azt is mondta, hogy a fuziót hasznosnak sohasem tartja. Pedig ő is fuziónálni fog valamely párttal, hogy politikáját győzelemre juttathassa.

— Hagyjuk el — mondá Szigeti keserűen — mégis egyetlen bukása üvészti pályámnak Kolozsvárt ért engem. S elmondta az Albis- esetet.

Ekkor fölállt Szász Gerő.

— Nem volt az bukás — mondotta — hanem olyanformán voltunk mi akkor, mint az egyszeri ember, aki az első feleségétől megszokta a kozmás ételt s ezért a második felesége sehogy sem tudott a kedvére főzni, bármint erőlködött is. Egyszer odaégett a rántás, késő is volt s a menyecske szivszorongva találta elébe az ebédet. „Ez aztán ebéd! — kiáltott a kozmáshoz szokott ember — ilyet főzél mindig.” Csakhogy Szigeti Józsefnek még nem égett oda a rántása s most mégis azt mondják: ez aztán a művészet!

(Kilencvenhat lépcső.)

A színművészeti akadémia tudvalevőleg a Nemzeti Színház bérházának harmadik emeletén van. Szigeti Józsefnek mindig nehezebbre esett a kilencvenhat lépcsőn való fölbágás. Egy izben lihegve nyitott be a tanterembe:

— Lehetetlenség, hogy ez a ház el ne süllyedjen, — fakadt ki belőle a keserűség, — alul korcsma, az első emeleten az írői kör, idefőn pedig a színésziskola, nincs Isten, ha ez a ház el nem süllyed:

(A jövő zenéje.)

A hetvenes évek végén, — meséli egy akkori tanítványa, — előadás közben jelentette a szolgál, hogy egy fiatalember akar neki bemu-

tatkozni, a ki a színi pályára készül. A mester rögtön bebocsátotta. Kellemetlen alak, kifejezéstelen arc és noszszu haj jellemezte a jövővényt.

— Hát maga színész akar lenni, — szólt hozzá Szigeti József. — Hát eddig mivel foglalkozott?

— Rajztanárjelölt vagyok, — szólt a fiatalember.

— Hiszen az is művészet, — szólt a mester, akinek nem igen tetszett a jövővény, — hát mi indította arra, hogy színész legyen?

— Kérem, — szólt amaz, — úgy vettem észre, hogy a színészet most már sokkal biztosabb és jövedelmezőbb pálya s mivel már nyugdíjintézte is lesz...

— Helyes, — rivalt rá Szigeti, magából kikelve, — látjátok? Ettől tanuljatok lelkesedést, ez az igazi ember. Mars ki! — támadt rá isszonyu dühvel s mikor az elképedt fiatalember mögött bezárult az ajtó, csöndesen hozzátette:

— Ez a jövő zenéje!

(Az utolsó évek.)

Az utóbbi esztendőben — ő legalább úgy mondta, — sok évés tartotta benne a lelket. A nyáron a leányáék, Vizváriék Mátyásföldön nyaraltak és mikor a Svábhegyről egyszer-egyszer átrándult hozzájuk, egy szamaracskaival kísértette magát, a szamaracska hátán egy szekrény volt s a szekrényben, jég között, friss halak. Ezeket meg kellett ebédre sütni. Ebéd után Vizvári Gyula összeacsapja a kezét:

— Hogy tud már ennyit enni?

— Hát hogyan? Hiszen nagyon beteg vagyok, muszáj!

Ebéd után aztán leheveredett a föbe s a nyolcvan felé járó aggastyán elkezdett — énekelni. Igen, hetvenkilenc éves volt. Egyszerre abbahagyja az éneket s odaszól az unokájának, Mariskának, akit nagyon szeretet:

— Te, azt az *Irsayt* nem láttam már régen. Talán — beteg?

Vizvári Gyula beszéli, hogy néha paraszti volt, néha meg finom, mint egy grandseigneur. Akit meg akart hódítani, azt elbájolta, senki sem tudott kedvességének ellenállni. Hogy milyen nagy színész volt, azt tudja mindenki, de azt már kevesen tudják, hogy milyen lehetett volna, ha nincs meg benne a leggyönyörűbb magyar tulajdonság, a lustaság. Semmitsem tanult. Es például ki hinné el róla, hogy még Bécsben sem járt.

— Minek menjek? — mondta. — Ha rosszabbak a színészek nálam, akkor ugysem tanulhatok tőlük. Ha meg jobbak, akkor kénytelen legyek tanulni? Elveszteném az eredetiségemet. Már én csak megmaradok ilyennek.

Írói munkásságára roppant büszke volt és az volt a legnagyobb vágya, hogy műveire kiadót találjon. Azt remélte, hogy 80-ik születése napjára nyomtatásban látja szindarabjait.

A halála elvágta ennek a vágyának a teljesülését.

Jól tudom én — ugymond — hogy helyemen mindenkinnek buknia kell, hanem most még t. képviselőtársam türtöztesse vágyait, még nálam annak nincs itt az ideje. (Eljen és taps a jobboldalon.) Ha akármiben, akárhol, törekvései hajótörést szenvednek, le fogja vonni a konzekvenciákat és le fog mondani. A mi a multat illeti, azzal is kész beszámolni.

Egy igen erős vádat is hozott fel, mikor azt mondotta, hogy perjogilag be tudja igazolni, hogy ő volt az oka, hogy az osztrák védvámok előtt meghajolva, nem jött létre a kereskedelmi szerződés Angliával és Franciaországgal. Ezekről a kereskedelmi szerződésekről akkor szó sem volt. Beöthy Akos többi vádjaival is így vagyunk. Egyik sem állhat fenn. O gunyol, ha szóló beszél; gunyolódik, ha nem beszél, és bár a költségvetés vitájához nem szolt, mégis a guny fegyverével támadt ellene, mert már készen volt a lövéssel, hát el is kellett puffantani. (Elénk derűtség és taps.) Mnt Jupiter tonans rám zudit minden vádat, s aztán kijelenti, hogy barátságot táplál irántam. Köszönöm e megtiszteltetést. (Elénk derűtség.) O ha rajzol, tulozva karrikaturát fest rólam, pedig hát róla is lehetne ám ilyet csinálni. (Elénk derűtség.)

Beöthy Akos: Tessék!

Szell Kálmán: Ezeket akarta elmondani csak és azzal vák meg Beöthytől, hogy vele szemben nem alkalmazza a klasszikus író mondasát, hogy: A történetírónak legfőbb kötelessége az elismerés és igazságosság. Ajánlja a költségvetést. (Elénk helyeslés, éljenzés és taps.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

A költségvetést elfogadták.

Szünet után elnök a vitát bezárja. Következtek a záróbeszédok.

Kossuth Ferenc beteg. Molnár János és Holló Lajos nem kívánnak szólni.

Buzáth záróbeszédében a pénzügyminisztert cáfolgatja s azokat az állításokat, melyeket reá mondott, valótlannak deklarálja.

Elnök rendreutastja Buzáthot.

Erre a költségvetést általánosságban, nagy többséggel elfogadták s az összes benyújtott javaslatokat elfogadták.

Holnap következik a részletes tárgyalás.

Botrány Henrik herceg hajóján.

(Az amerikai látogatás eleje.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 27.

Henrik porosz nagyhercegnek, Vilmos császár öcscsének amerikai látogatását ma kellemetlen incidens zavarta meg. Mára volt kitüzve a Meteor jaktnak vízrebocsátása s az ünnepélyre meghívott vendégek ott lerészegedve botrányos dolgokat műveltek, többek között a hajóról sok értéktárgyat ellopok, törtek, zuztak mindent, ami eléjük került.

A botrány természetesen kinos benyomást keltett s lefolyásáról New-Yorkból a következőket táviratozzák:

Egy mai távirat röviden már hirt adott arról az ünnepségről, melylyel tegnap New-Yorkban vízrebocsátották Vilmos császár új jaktját, mely Amerikában készült. Mai jelentéseink részletesen beszámolnak a hajókeresztelés ünnepéről, mely betetőzése volt az amerikai-német barátkozásnak. Óriási lelkesedéssel ünnepelték az amerikaiak a porosz herceget s a legnagyobb örömmámor közepette fejlődött ki az a botrány, melyről már fentebb szoltunk: a vendégek lerészegedése.

A hajókeresztelés ünnepe már tegnap megkezdődött. Óriási közönség hömpölygött kora reggeltől fogva a kikötő felé. A rendőrség a legnagyobb szigorúsággal zárta el az utakat s a tengerészek sorfalán belül csak meghívóval ellátott emberek mehettek. Miss Roosevelt Alice már korábban jelent meg s mindenkire kedves hatást tett egyszerűségével és szilárd föllépé-

sével. Az elnök leánya sötétkék bársonyruhát viselt, fehér mell-betéttel. Arca sokat nyer a mikor nevet s a kisasszony nagyon sokat és szívből nevet. Öltözetét hatásosan kiegészítette boája és sötét tollas kalapja, amely megfelelő keretet adott finom fejének. Karján széles szalagot viselt, a melyen ezek a szavak állottak: *Jacht Meteor*. Közében a virágbokrétát tartotta, a melyet Henrik hercegtől kapott. Nagyon elegáns jelenség volt *Roosewelné*, aki iekete ruhát viselt. Henrik herceg és kísérete, valamint az amerikai tisztek is diszgyenyruhát öltöttek a mai alkalomból, míg a polgári urak, amerikai szokásnak megfelelően, a délelőtti ünnepségeken kötelező sétaruhát viseltek. Tíz és fél órakor megadták a jelt az új jakt vízrebocsátására. Miss Alice előbbre lépett s német nyelven a következő szavakat mondta:

— Vilmos császár nevében *Meteor* névre keresztellek.

E szavak után levette a mellete levő asztalról a pezsgős palackot s két kézre fogva oly erővel hajította a hajóhoz, hogy ezer meg ezer darabra zuzódott. A *Meteor* a következő pillanatban a tengerbe siklott az ágyuk dörgése mellett. A közönség orkászzerű hurrá-kiáltásban tört ki s az összes hajók gőzsipjai irtózatossá vártak. Ezzel a hurrá-kiáltással igyekeztek az ünnep emeléséhez hozzájárulni. Ezután *Roosevelt* elnök háromszoros hurrá-t kiáltott Vilmos császárra, amire Henrik herceg háromszoros hoch-hal ünnepelte missz Alicét. Az ünnepi aktus után a társaság bement Townsend hajógyárának rögtönzött ebédlőtermébe. Reggeli közben Henrik herceg pezsgős poharát felemelve, így szolt:

— Felszólítom önöket, hogy háromszoros hurrá-t kiáltanak az elnök ur egészségére. Hipp, hipp, hurrá!

Az összes jelenlévők viharos tetszéssel fogadták ezt a fölhívást, a melyre *Roosevelt* elnök a következő szavakkal felelt:

— Fölszólítom önöket, hogy három oros hurrá-t kiáltanak vendégünknek, aki már megnyerte mindnyájunk szívét.

Az elnök azután így folytatta:

— *Now et good one!* (és most szilárdan előre!)

Ezekre a szavakra háromezer yankee-torok siketítő örömrivalgásban tört ki, miközben az elnök a herceggel kezét szoritott.

Ma folytatták a hajó vízrebocsátásának ünnepségeit. A *New-Yorker Staatszeitung* Henrik herceg tiszteletére ma ebédet adott, s azon az amerikai sajtónak mintegy 1200 képviselője volt jelen. *Ridder* Hermann felköszöntötte a herceget és azt mondta, hogy Henrik herceg megsértette a Montroe-elvet, mert mint a német császár képviselője nemcsak egy darab amerikai földet, hanem minden szívet is meghódított. Azután a németek és amerikaiak régi barátságát méltatta és végül Henrik herceget éltette. *Whitelaf Reid* *Roosevelt* és Vilmos császár személyes tulajdonságait magasztalta és azt mondta, hogy Isten és természet három nemzetet rendelt örökké tartó barátságra; az *Egyesült-Allamokat*, *Németországot* és *Angliát*. Az első kettő között mindig benső barátság állott fenn.

A hajókeresztelés és vízrebocsátás ünnepe épen olyan lelkesedés között folyt, mint Henrik hercegnek egész amerikai utazása. Anál botrányosabb lett a vége. Egy éjjel érkezett távirat szerint a meghívott vendégek berugtak s lerészegedve botrányos dolgokat műveltek. Minden elmozdítható tárgyat elvittek s a *Hohenzollern* modeljeit darabokra szedve széjjelhoradták. Ezek folytán a hajón természetesen minden további vendéglátást megszüntettek.

TÁVIRATOK.

A barcelonai sztrájk.

Madrid, február 27. A barcelonai főkapitánynek egy távirata megerősíti, hogy a sztrájk véget ért. A távirat azt mondja továbbá, hogy az idegen konzulok meglátogatták a prefektust és megelégedésüknek adtak kifejezést a rend és nyugalom gyors helyreállításáért.

A bur háboru.

Pretória, február 27. Azoknak a buroknak számát, akik 23 án keresztül akartak törni a frankfurt-vrédei órházvonalon, 600—800 ra teszik. Vezérek voltak: *Alberts*, *Ross* és két *Botha* nevű őrnagy. Az új-zelandiak, akiknek a főtámadás visszaverése jutott osztályrészül, nagy vitézséggel küzdöttek, de nagy veszteséget szenvedtek. Két tiszt és 18 ember elesett, öt tiszt és 33 ember megsebesült. A burok 15 halottat hagytak a csatatéren, 6 bur fogságba esett, azonkívül 100 lovat és 6000 marhát zsákmányoltak az angolok.

Arad, Szeged és Nagyvárad közös vasuti akciója.

(A menetrend reformjáról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 27

Az alföldi vonatközlekedés körébe eső városok már régóta kérelmezik lehető utonmódon a rendkívül kedvezőtlen menetrend módosítását, de minden törekvés ez ideig hiábavaló volt. Most *Lukács* György, Békésvármegye főispánja vette kezébe a dolgot. Az ő terve az, hogy az összes érdekelt városok és községek, így: Nagyvárad, Szeged, Arad, Csaba, Gyula Hódmezővásárhely és Orosháza közös akciót kezdjenek és együttesen kérelmezzék és sürgezzék a reformot. A kereskedelmi miniszter a békésmegyei főispán kérelmére kijelentette, hogy hajlandó a városok küldöttségét fogadni és a teendőket megbeszélni. Ez tehát formális anket volna a miniszterium és az érdekelt városok között.

A főispán a következő módosításokat ajánlja a menetrend reformjánál:

A közlekedés Nagyváradról Békés-Csaba Arad és Szeged felé igen hátrányos, mert az alkalom kevés, a napi elosztás rossz, az utazás soká tart, részben csak megszakítással folytatható és a fővonalakkal sincs kellő csatlakozás.

Igy Nagyváradról Szegedre a 179 km. ut 6—13 óráig tart, Békés-Csaba a közvetlen vonatonál 89 perc, az éjjeliniél 6 óra és 14 perc várakozással Nagyváradról este 7 órától másnap délelőtti 10 óra 20 percig tehát több, mint 15 órán át. Békés-Csaba Arad és Szeged felé elindulva, — a nevezett városokat Nagyváradról egy nap alatt megjárni egyáltalában nem lehet, még Békés-Csabát sem, kivéve, ha az ott tartózkodásra 3 perc, vagyis délután 12 óra 42 perctől 2 óra 33 percig elegendő. Ennél fogva Nagyvárad és vidékének Szeged és Arad felé közlekedése alig van, mert még a szomszédba is alig lehet elmenni.

A személyközlekedés Szeged és Aradról Nagyváradra és vissza lényegesen jobb, mert ezen ut legalább egy nap alatt megtehető. A várakozás Békés Csabán ott is roppant hosszú, közvetlen vonatonál 104 perc, a megszakítottnál 6 óra 10 perc.

A csatlakozás a mellék és fővonalakhoz oly rossz, hogy a gyorsvonatok előnye a Nagyvárad-szegedi vonal mentén felszálló utasok alig élvezik, holott Nagyszalonta és Orosháza között az utasok a Budapest-Aradi gyorsvonatokhoz, a Nagyvárad-Nagyszalonta és Orosháza-Szeged közöttiek pedig a Budapest-nagyvárad-i illetőleg Budapest-szegedi gyorsvonatokhoz igen könnyen bejuttathatók lennének.

Mindezeknél fogva kérelmezendő, hogy:

1. Nagyvárad és Szeged között a 8905 és 8906 (Szeged és Hódmezővásárhely között) továbbá s 8967 és 8968 (Békés Csaba és Gyula között) sz. vonatok végig vitessenek, azaz ezen töredékes vonatok beszüntetésével egy új vo-

natpár vezettessék be, lehetőleg gyorsvonat alakjában mintegy 4 órai menetidővel, úgy hogy Nagyváradról Szeged és Arad egy nap alatt megjárható legyen s hogy a Nagyszalonta-Orosháza között Békés-Csabára gravitáló érdekelték legalább az egyik pár Budapest—Aradi gyorsvonathoz közvetlenül csatlakozhassanak.

2. A 8903. és 8904. sz. vonatok menetrendje főleg pedig tartózkodási ideje Békés-Csabán 88 perc és 104 percről a 695. és 606. sz. vonatok menetrendjének kellő módosítása mellett megfelelően leszállíttassék és ezen vonatok lehetőleg úgy vezettessenek be, hogy a Nagyszalonta-Nagyvárad közötti közönség Nagyváradra az 511. sz. budapesti gyorsvonathoz, a Hódmezővásárhely-szegedi érdekelték pedig Szegeden a 707. sz. budapesti gyorsvonathoz közvetlen csatlakozást kapjanak.

3. Végül kívánatos lenne, hogy a Vésztő-höllödi, Szarvas mezőhegyesi és Pusztá-tenyő-hódmezővásárhelyi helyi érdekű vasúti vonatok menetrendje a fentiekhez alkalmazkodnék, valamint, hogy a Szeged- és Szeged-Rökus állomások megfelelő vonatokkal összeköttetésbe hozassanak.

Remélhető, hogy ez az újabb nagyhatású akció végre meghozza a rég óhajtott sikert és az alföldi vonatközlekedés a közönség kényelmére és előnyére meg fog változni.

MULATSÁGOK.

(=) Mükedvelő előadás Világoson. A világosi mükedvelők kedden este jótékonycélu, hangversennyel egybekötött táncmulatságot rendeztek. A hangversenyben Budits Mátyás, Zoltay Mátyás, Keresztés István zeneszámokkal, Krausz Ilona, Klein Erzs, Szentgyörgyi Katica, Bogdán Lucia, Adler Erzs, Szabenyi Viktor, Szabó Szeréna, Valerián Stefike, Bódi József, Deák Sándor, Molnár Jakab, Bugyi Adorján, Balázs Ilona mükedvelői előadással szerepeltek.

Szigeti József a ravatalon.

(Temetési előkészületek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, február 27.

A legnagyobb magyar színész és a kiváló színműíró immár örök álmát nyugossa. Holttestét egyelőre a Dohány utca 66. szám alatti lakásán helyezték ravatalra, hol a második emeleten levő lakást teljesen feketébe vonták.

A ravatal maga az utcai szalonban van fölállítva. Pálmák, babérfák között, magas emelvényen nyugszik a koporsó, lobogó gyertyáktól körülvéve. A koporsóban mozdulatlanul pihen a nagy művész. A halálnak semmi nyoma az arcán; mintha csak aludnék és régi nagy dicsőségeiről álmodna. Sokan, akik ott jártak, hogy utoljára elbucsuzzanak a nagy magyar művésztől, azt mondták, hogy ilyen halott volt ő a színpadon is. Csak hogy most már nem kel föl többé!

A ravatal körül mindig ott sirdogál Tapolczayné Vízváry Mariska, a kit életében leginkább kedvelt a jó öreg Szigeti bácsi. Vízváry Gyula és Tapolczay is ott vannak, csak Szigeti Imre nem jöhet el a halott bátyjához, mert ő is beteg és orvosa megtiltotta, hogy lépcsőt járjon.

A részvét óriási módon nyilvánul meg. Az ország minden részéből érkeznek táviratok és levelek a gyászoló családhoz. Legelsőként a Tudományos Akadémia, a Kisfaludy-Társaság, a Nemzeti Színház igazgatósága és művészei, a Színművészeti Akadémia és a Színészegyesület kondoleáltak.

Ma délelőtt ott jártak a ravatalos háznál gróf Keglevich István intendáns, a Festetics grófi család, Berzeviczy Albert, Beöthy Zsolt, Alexander Bernát, Beöthy László, Márkus Emma, Paslayné, Helvey Laura, Somló Sándor, Császár, Mihályfi és még igen sokan mások.

Szigeti József temetéséről a Nemzeti Színház igazgatósága gondoskodik, a mely annak

rendezésével az „Entreprise des pompes funebres“ intézetet bizta meg. Az entreprise emberei pénteken kora reggel állítják föl a díszes ravatalt a színház udvarán, hova még délelőtt áthozzák a halottas házból a koporsót. A közönség déli 12—1 óra között járulhat csak a ravatalhoz, mert délelőtt próbák folynak a színházban.

A temetési szertartás három óraker kezdődik és az eddigi megállapodás szerint a színház nevében az udvaron Beöthy László igazgató bucsuztatja el a halottat, míg künn a temetőben egyik művész mond bucsuztatót. A Színművészeti Akadémia nevében Várady Antal igazgató fog beszélni a koporsó fölött. Közben az operaház énekkara gyászdalokat énekel. A Tudományos Akadémia és Kisfaludy-Társaság szintén méltó módon rója le kegyeletét.

Uj tanítási módszer.

(Az Aradvidéki Tanítóegylet üléséből.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 27.

Ma délelőtt tartotta ülését az Arad-vidéki Tanító-egylet aradi fiókbizottsága. Érdekes tárgyak voltak az ülésnek, amely nagyszámban gyűjtötte össze a tanítókat. Rubenescu Augustus gyakorlati tanítása és a szülői értekezletek rendezésének kérdése voltak az ülés tárgyai. Az ülésen megjelentek Millig József iskolafelügyelő, Kovács Vince egyesületi elnök és Simon Karolin igazgató, a vezetése alatt levő női tanítóképző tanfolyam hallgatóival.

Kévéssel nyolc óra után nyitotta meg az ülést Söfalvi György elnök s felkérte Rubenescu Augustust, hogy előadását megkezdje. Ezután az előadó ismertette a Tomcsányiné Cukrasz Róza által feltalált phonomimikát. Böven fejtegeti az okokat, a melyek a mai hangoztató módszer megváltoztatása mellett szólnak. Előnyei e módszernek, hogy megtanítja a gyermekeket a helyes kiejtésre, nemcsak értelmét, hanem minden irányú cselekvő tehetségét foglalkoztatja. A leghelyesebb kapcsolat az élet és az iskola között. Fokozza a gyermekek munkakedvét s így rövid idő alatt játszva megtanulnak olvasni. A vele kapcsolatos írás-tanítás is egyszerű s mint azt eredmények mutatják, célzerű is. Most osztályával gyakorlatilag mutatja be, hogy mily módon járt, milyen mimikai mozgásokkal sikerült az egyes hangot a gyermekek lelkében megrögzíteni. Majd a jelekkel együtt olvastatott, míg később azok elhagyásával is tudnak olvasni.

A nagy élénkséggel és ügyesen tartott társas után a gyűlés a módszer-tanításba fogott. Bizony vannak ellenzői, kik nem nagy örömmel fogadják. No de konzervatív hajlamu ember akad másutt is. A vitában részt vettek Kovács Vince, Millig József, Rubenescu Augustus, Tabakovits Mariska és Söfalvi György.

A fonomimika mellett szóló évek közül csak egyet említnék, mint nagyon jellemzőt. A templom-utcai leányiskola egyik tanítónője az írva-olvasatás régi hangoztató módja szerint vezetett osztályban tizenhét maradtak vissza s buktak volna meg. Ezután kísérletet tett a fonomimikával s ezek közül sikerült még tízet megtanítani olvasni.

A gyűlés elhatározta, hogy Rubenescu Augustusnak — ez új módszer kedvezményezéséért s az előadott s bemutatott gyakorlati tanításért jegyzőkönyvi elismerő köszönetet szavaz. Továbbá megkeresi Arad sz. kir. város iskolaszékét, hogy a jövő tanévben a fonomimika használatát általánosan engedélyezze.

Czobor Ottó jegyző szól a szülői értekezletnek nálunk való meghonosításáról. A fővárosi tanítóegylet a múlt évben kezdte meg s mint a jelentések mondják, igen szépek az eredményei. Jó eszköznek bizonyult a család és az iskola közötti szükséges kapcsolat létesítésére. Előterjeszt két módozatot, a melyek szerint ez itt nálunk, ami viszonyainknak megfelelőleg rendezhető.

Kovács Vince egyesületi elnök örömmel üdvözli a javaslatot, sokat vár a szülőkkel való

közvetlen érintkezésből, a mely csak hasznára van az ügynek s eszköznek tartja a tanítói tekintély emelése szempontjából is.

Millig József hasonló értelemben szól s üdvöz dolognak tartja ezt a kapcsolatot, melyet ez létesíteni hivatva van. Ezt a községi iskolákban, minden városrészben kell rendezni, hatása nevelési szempontból lesz majd megbecsülhetetlen. Kéri, hogy a javaslatot elfogadva, az elnökséget bízzák meg az előkészületek megvalósításával.

A jegyző indítványára a Védőegylet által létesített munkás olvasóköri 20 koronányi segélyt szavaztak meg.

Végül a tisztújítás következett. Elnök lett Söfalvi György igazgató, aieknökök: Czeiler Gizella és Maurer Mihály, jegyző: Czobor Ottó, pénztáros: Párcan János, könyvtáros: Kömüss József, ellenőr: Schleifer Antal.

SPORT.

+ Egy nyul miatt. A szegedi vadász-egylet holnap rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés egybehívására a választmányok egy határozata adott okot. Ugyanis a vadász-egylet 200 korona pénzbüntetéssel sújtotta egyik tagját, mert az megsértette az alapszabály egyik pontját azzal, hogy egy vadászat alkalmával 10 nyul helyett 11 nyulat lőtt. A rendkívül szigorú bírsággal sújtott egyleti tag a vadász-egylet ezen határozatát megfellebbezte a városi tanácshoz, amely nemrégiben foglalkozott a főlebbezással és megsemmisítette az egylet határozatát. A vadász-egylet választmány a napokban vette hírül a tanács határozatát és hogy az egylet határozatát megfellebbező tagját megbüntesse, kimondotta, hogy a nevezettet kizárja a vadász-egylet tagjai sorából. A választmány megállapodását közölték is az egyleti taggal, aki azt most megfellebbezte a közgyűléshez. Az elnökség holnapra hívta össze rendkívüli közgyűlést az egyleti tagokat, hogy a régióta huzódó ügyben olykép döntsenek, hogy az egyszerű végre már befejezést nyerjen. Ilyen szigorúak a török vadászok.

Egy színházi kritika

Z. Bárdy Gabi grófnéről.

(A Kolozsvári lapok és a primadonna.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 27.

Z. Bárdy Gabi grófné, a Népszínháznak volt primadonnája és Küry Klára egykori versenytársa virágvasárnap óta Kolozsvárt játszik Megyeri Dezső színtársulatánál. Az alakjáról híres feltűnő szép színésznőnek mennie kellett a primadonna-harcok miatt s a kolozsvári nemzeti színház kapva kapott az alkalmon, hogy szerződtesse magához star-nak a fővárosi primadonnát.

A kolozsváriak eleinte hálálkodtak a szerencsés szerződtesésért, most már azonban ugyancsak „lekritizálják“ a hírneves színésznőt. Napról-napra olyan kritikák jelennek meg a kolozsvári lapokban, amilyeneket Carolus még nem írt egy aradi színésznőről sem. Ime mutatóul egy:

Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy Z. Bárdy Gabi asszony milyen boulevard színházi módon domborított (tessék szó szerint venni) a deszkákon, s hogy minő rovást érdemi sajátossággal kamatoztatta grációzitását, az egyik középpályá számára. A tegnapi „Lili“ előadás alkalmából a grófnő ismételtén gyártott ilyen szűkebbkörű botrányokat. Nem kritikát írunk ezuttal, s így ad akta tesszük a primadonna talentumbeli fogyatékoságairól, hatodrendű sablonjairól, visszatetsző és nevesebb kolleganótól titokban kölcsönként trükkjeiről elejthető jegyzeteinket, — de kénytelenítve vagyunk szólni a magaviseletéről. Kirívó módon nevetgált partnereivel, elszikkasztotta szerepének jórészét, szóval zsurozott a színpadon, mintha a színháznak kiváltságos művésznője lenne és nem ép olyan fizetett alkalmazottja, mint a második kolonban álló szegény koristalány.

A nemesebb izlésű és tisztult intelligenciájú publikum leplezetlen bosszúsággal nezte ezeket vé-

gig s rovásra vette az igazgatót. a kinek direktoriuma alatt ilyen rendszer fakadt ki. Mert Barty Gabi ittléte alatt, különösen az utóbbi időkben, egész szisztemát kreált, a melynek, — mondjuk ki nyiltan — *skandalozitása* kihívja azt az erős hangot, mi ellenében használódik. A tehetségnek vannak aberrációi, ez régi axióma, de ime Barty Gabi erősen népszerűsíti a másik sarkigazságot is, amely a talentumtalanság szertelenkedéseiről bizonykodik. Az eredménybeli különbség csak az, hogy míg az *értékesség* kihágásainak sokszor jóakaratulag felmentő dekrétumot adunk, addig, mikor a *semmi* inzultálja a jó izlést: fokozott megtorlással itélkezünk. Barty Gabi erre nem számított, mert úgy hitte, hogy mikor ő, a világvárosi primadonna lerándul a provinciára, akkor itt nem csapnak határt brettlizéseinek.

A számítása részben res juste volt, mert tény, hogy a kolozsvári sajtó nagyrésze majdnem pálmaga: terített nyomába. Ifju és nem ifju, hivatásos és nem hivatásos színházi riporterek egész külön dikszionert szültek az ő hasznalatára, s ha ma este a primadonna fektelenkedett a színpadon, s a közönség várta a sajtó vasvesszejét, — másnap a lapok nagyrésze olvadékonny, célzatos pennával írta, hogy Barty Gabi „ismét mesésen művészi“, „észbontó“ és egyszerűen elragadó volt“. Ilyen lelkiismeretlenség mellett aztán szivesek vagyunk megérteni a grófnő merészségét, a melylyel sülyesztbe csapja a színház nivóját, s a k'isszak közé emeli elbizakodottságon alapozódó specialitásait.

Az érdekes kritika így végződik: Talán a sajtó is hecsüle'esebb lesz, s végig csapkodja majd a Megyeri rezsimet, melynek minden esteje egy telivér kronik-skandalózt reprezentál. Barty asszonyt pedig végül jóakaratosan intjük: becsülje meg a közönséget, mely igaz, hogy őt most már *nem igen becsüli meg*, de esetleg később bünbocsánatot hirdet számára. Ez legalább tehetségéhez mérten stilszerű, szürke, közönséges és zavartalan működési kört biztosít számára.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora.

Péntek: Lotti ezredesei, bohózat. (Páratlan bérlet.)

Szombat: Lotti ezredesei, bohózat. (Páros bérlet.)

Lotti ezredesei.

— Bemutató előadás. —

A fővárosban most adják ötvenedszer *Lotti ezredeseit* és ha lehet a tudósításoknak hitelt adni, mindenkor telt ház nézte ezt az angol bohózatot. A mai bemutató-előadás megértette velünk, hogy nem a bohózat ereje vonza a közönséget, hanem Lotti szerepe, mely ha oly képviselőre talál, mint minő *Fedák Sári*, kitűnő vonzerőnek bizonyul.

A Lotti ezredeseinek számos előadást jósolhatunk mi is, mert *Felhő Rózsi* annyi báj, annyi elevenséget, annyi excentricitást tudott kölcsönözni, hogy méltón tudna versenyezni a Magyar színház divájával. A nemzetközi discuse, a chanteuse, az excentrique színésznőt úgy alakította, hogy dicséretére vált volna bármely párisi etablissementnek. Pajzánsága ma csúcspontját érte el akkor, amidőn a matröz-dalt, mint fiatal matröz legény énekelte. A nevető-kuplé éneklése után valóságos tapsvihár zugott végig a színházban, de a francia excentrique alakításában három évi színészkedésnek legszebb diadalát aratta.

A darabnak tehát még van nálunk is az üdvöskéje és a közönség a darab fogyatékoságát nem fogja érezni sohasem, bár a második felvonás oly ügyes helyzetkomikumban bővelkedik, hogy francia szerző a velé született espritéjével busásan kiaknáztta volna az ötletet,

az angol józanság a jókedvet nem tudta kimeríteni. Felhő Rózsi régen kapott annyi tapsot, mint ma este és talán sohasem érdemelte azt meg annyira, mint ebben a szerepben.

A szereposztás azonban a többi szerepet illetőleg nem volt szerencsés. A piskóta-gyáros nem *Fenyéri*-nek való, mert nem tud a szerephez simulni; nehéz is annak ily szerepbe beleélnie magát, kinek tehetsége és ambíciója egészen más szerepkörre utalja. A piskótagyáros *Polgár*-nak kellett volna játszania, ki ebben a generben már annyi szép alakítással tudott mulattatni.

Helytelen volt a Rajah szerepének kiosztása is, mert utóvégre mégis csak furcsa, ha a hősszerelmesnek kuplékat kell énekelnie. — *Palágyi* ügyes színész, de ezt az ügyességet a művezetőségnek nem szabad ilykép kiaknáznia. Pompás volt Dickson szerepében *Giréth*, mulatságos volt, mindamellett jogos az a kérdés, hogy *Rubos* mért idegenkedett ettől a szereptől? *Mezey* a színigazgató szerepében ismét kitűnő szerephez jutott. Az ő jellemzései mindenkor találóak és a második felvonás hangos derűtségét első sorban az ő játéknak köszönhetjük. Méltó partnere volt *Tolnayné*. A kisebb szerepekben megállták helyüket *Kalocsa Róza*, *Komlósy Ilonka* és *Nemes Carolus*.

* **A vasárnapi hangverseny.** A lelencház-egyesület hangversenyére előjegyzett jegyek a mai naptól fogva vasárnap délig kiválthatók ifj. *Klein Mór* könyvkereskedésében. Az ezen idő alatt ki nem váltott jegyekre az előjegyzés érvényessége megszűnik. Együttal tudatja a rendezőség a közönséggel, hogy a műsorban is némi változás állott be, a menyiben a Filharmóniai egyesület helyett közbejött akadályok miatt a cs. és kir. 38-ik gyalodezred vonós zenekara fog közreműködni, *Bing János* ur pedig „AZ apród és a királyleány“ című balladát fogja énekelni Krénnéngertől.

* **Szabad lyceum.** A szabad lyceum legközelebbi előadása március hó 7 én, pénteken d. u. 5 órakor lesz a felső kereskedelmi iskola dísztermében, a mely alkalommal *Marschall Lajos* dr. fogja felolvasni az „Agrárizmus“ c. dolgozatát. Jegyek válthatók a főtéri könyvkereskedésekben és a pénztárnál.

* **Megszökött színésznő.** Miskolcra írják: *Szelestey Elza*, a miskolci színház szubrettje, aki vasárnap „Lotti ezredesei“ címszerepében óriási sikert aratott, bucsu nélkül eltávozott Miskolcra. Vasárnap éjjel utazott el édes anyja és fivére társaságban, senkitől sem bucsuzva és mindenkit meglepve, ez által nehéz helyzetbe sodorva *Szalkay Lajos* igazgatót, amenyiben felforgatta az egész játékrendet. *Szelestey Elza* körülbelül öt hónapon működött a miskolci színpadon. A fáma azt regéli, hogy választania kellett a színpad zajos élete, fényes dicsősége, mámorító sikerei és a családi élet csendes, nyugodt, de tartós boldogsága között. *Szelestey Elza* arra határozta magát, hogy a színpadot elhagyja. El is hagyta, még pedig elég gyorsan.

* **A Viktor Hugó ünnep.** Párisból távirják: A Comédie Française díszelőadása, a mely a mai Victor Hugo-ünnepet befejezte, fényesen folyt le. Előadásra került Hugónak *A várgérfok* című drámája. Jelen voltak majdnem az összes miniszterek, a szenátus és a kamara elnökei, a diplomáciai testület, a községi hatóságok, sok kiváló politikus, író és művész.

* **Ungyilkosság a színpadon.** *Nantes*-ben *Dulac* színész, a ki különöségéről volt ismertes, ma este az *Ernani* előadása alatt, melyben Gomazt játszotta, az utolsó felvonásban egy törrel agyonzurta magát és szörnyet halt.

Hász Sándor halála.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 27.

Megdöböntő gyászhir futotta be ma délután a várost. Széltében-hosszában beszéltek, hogy *Hász Sándor* kir. tanácsos, törvényhatósági bizottsági tag, az aradi ügyvédi kamarának hosszú időn át volt elnöke s a helyi közélet egyik legismertebb, előkelő tagja a déli órákban szívszélhűdés következtében *hirtelen meghalt*. A gyászhir annál meglepőbb volt, mert *Hász Sándor* kitűnő egészségnek örvendett. Tegnap a város tisztújító közgyűlésén élénk részt vett, ott szokása szerint derűs hangulatban évődött ismerőseivel, küldöttségi tag is volt s ma már halott örökre.

A kik hisznek a balsejtelmekben, azoknak *Hász Sándor* hirtelen halála szolgálhat egy adattal. A megboldogult tegnap zombori *Rónay István* temetése alkalmával a kapubejárat alatti lépcsőről nézte a végtisztességet. Mikor a kopsót lehozták, így szólt az ő csendes, szokott humorával a körülötte állókhoz:

— No Pista, most már rajtam a sor...

Máskor az ember ügyet sem vet az ilyen megjegyzésre, főképp temetésen, ahol önkénytelenül a halál gondolata foglalkoztatja az elmét. De hogy ez a véletlenül kiszalasztott mondás igazzá váljék s még hozzá ily megdöböntő gyorsan, azt senki sem hitte volna, legkevésbé talán *Hász Sándor*, aki előrehaladt kora dacára is testileg lelkileg teljes frissességnek örvendett s igen távol látszott lenni a meghalástól.

Hász Sándor — mint már említettük — tegnap még részt vett a város tisztújító közgyűlésén s utána a főispán által adott restaurációs ebéden, melyre szintén hivatalos volt. Este pedig a kaszinóban kártyázgatott *Institoris Kálmán* polgármesterrel. Akkor még egészen jól érezte magát, a legcsekélyebb fizikai fájdalmakat sem érezte. Ma reggel, mikor fölébredt, gyomorfájdalmakról és szívtáji fájdalmakról kezdett panaszkodni családjának. Felesége kértére ágyban maradt, de folyton panaszkodott a gyomrára.

Ekkor azután elhatározta a felesége, hogy elhivatja háziorvosukat: *Vas Sándor* dr.-t. *Vas* dr. meg is látogatta a beteget délben fél 1 órakor. Megvizsgálta, de miután semmiféle aggasztó tünetet nem vett rajta észre, nem irt elő semmit, csak azt javasolta, hogy maradjon az ágyban. *Hász Sándorné* aztán többször oda ült férje mellé s hosszabb beszélgetésbe merültek.

Délután 3 és fél 4 óra között lehetett, mikor *Hász* egy megkezdett beszélgetés közben hirtelen kettőt hörgött, szó nélkül hátrahanyattott és meghalt.

A cselédség nyomban elszaladt orvosokért s csakhamar megjelent *Vas Sándor* dr. és *Simó Károly* dr.; de csak a beállott halált konstatálhatták.

Az elhunyt 76 évet élt. Gyermekei távol vannak a szülei háztól. Fia: *Hász Sándor*, ki Nagylakon szolgabíró, ma este érkezett meg a család távirati értesítésére, másik fiát szintén táviratilag hívták apja ravatalához. Leányai Budapesten tartózkodtak, őket is táviratilag hívták haza.

Holnap reggel valószínűleg együtt lesz az egész család s akkor fogják megállapítani az elhunyt temetésének idejét. Szombatnál előbb azonban aligha lesz meg a temetés.

Hász Sándor hirtelen elhunyt nagy részvétet keltett városszerte. Mint Arad társadalmának és közéletének egyik oszlopos tagja, nagy szerepet játszott, különösen régebben itt Aradon. Sok vállalatban része volt s néhányánál

vezető szerep is jutott neki. Ő alapította, ugy szolván, a lóvasutat, elnöke volt a Széchenyi-gőzmalom részvénytársaságnak, mely tisztet egész haláláig viselte.

Arad politikai életében is nagy szerepet játszott. A régi, mérsékelt ellenzék nevét viselő politikai pártnak itt Aradon elnöke volt. Később leköszönt elnöki állásáról és belépett a Deákpartba. Elnöke volt csaknem két deceniumon keresztül az aradi ügyvédi kamarának. Mint ilyen bokros érdemeket szerzett magának az ügyvédek közötti kollegiális érzés felébresztése körül. Az aradi ügyvédi kamara tagjai között az ő elnökösködése alatt páratlan egyetértés és kollegiálitás fejlődött ki. Minden ambíciójával arra törekedett, hogy az ügyvédek között a személyes ellentétek elsimuljanak és erre valóok voltak azok a híres ügyvédi estélyek, melyekről öregebb aradi ügyvédek most is elragadtatással beszélnek. Egy-egy ilyen ügyvédi estély után néha három napig is szünetelt az igazságszolgáltatás.

Falk Miksa képviselőségének idején 1891-ben kapta a királytól a kir. tanácsosi címet.

Az *Aradmegyei Takarékpénztár* részvénytársaságnak egyik alapítója, igazgató elnöke volt egész máig. Az arad-békési ág. ev. kerületnek, ugy az aradi lutheránus egyháznak is felügyelője volt.

Temetése iránt nagy érdeklődés mutatkozik, s azon résztvesznek mindazon egyesületek és intézetek, melyeknek az elhunyt tagja vagy intézője volt. Ugy értésülünk, hogy a temetés *szombat* délután 3 órakor lesz.

A király a negyedik emeleten.

(Az uralkodó legújabb arcképe.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 27.

A király, mint azt már megirtuk, a legutóbbi hetekben lefestette magát Bécsben Horovitz festő-művész, hazánkfia által.

A képet *Rajner* főherceg arany lakodalmára ajándékolta a felség a főhercegi párnak.

A képet bécsi művészi körökben Horovitz legsikerültebb festményének mondják. A király a megszólamlásig hü rajta.

A model-ülés alkalmából a *N. W. T.* hosszabb cikket ír arról, hogy mily kedélyes ilyen alkalomkor a király. Ugy elcséveg a művészszel, mint akármelyik polgárember, sőt némely jobbmodu kereskedő talán nem oly szívélyes és barátságos, mint a hatalmas uralkodó a művészszel volt.

A festő-műterem a negyedik emeleten van s a király fiatalos rugékonysággal megy fel a lépcsőkön. Felvonó gépet nem akar használni, mert, mint legutóbb is megjegyezte, irtózik attól, mert sűrű velők a szerencsétlenség.

Minden látogatás után a király kitűzi a legközelebbi eljövételének napját. A múlt hét egyik napján így szolt a művészhez:

— Holnap nem jövök, mert délelőtt sok a dolgom, délután pedig a cirkuszba megyek. Unokáimnak megígértem, hogy elviszem egyszer már őket a cirkuszba. Képzelteti mester, azt az izgatottságot, a mi az apróságok között tegnap óta urakodik.

Mialatt az uralkodó modelt ül, ugy egy fél óra után türelmetlen kezd lenni s ide oda mozgolódik. A minap is így tett, mire Horovitz egészen meglepődve, hogy kivel beszél, rákiáltott a felségre:

— Csenedebben üljön!

A király, mielőtt a művész még bocsánatot kérhetett volna heves felkiáltásért, így válaszolt:

— Jól van, csendes vagyok már.

Minden látogatás alkalmával a házban lakók kiállnak a folyosóra és tiszteletteljesen üdvözlik a királyt. A felség pedig, mint régi ismerősöket, barátságosan köszönti vissza a ház lakóit.

A kép most már teljesen elkészült, de a művész még mindig talál némi javítani valót rajta.

Midőn az uralkodó legutolsó nap ott volt a műterembem, hosszasan szemlélte a képet s így szolt Horovitzhez:

— Most már ne nyuljon többet a képhez, nagyszerűen sikerült, én teljesen meg vagyok művével elégedve.

Ezután kezet fogott Horovitzsal és segéd-tisztje kíséretében, a lakók éljenzése közepett, távozott a negyedik emeleti műteremből.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Felolvasás a kereskedők körében.** Az *Aradi Kereskedők Köre* folytatja ismeretterjesztő és szakelőadásainak a farsang miatt rövid időre megszakadt sorozatát. Vasárnap, március hó 2-án este kilenc órakor *Maurer* Károly, az Osztrák Magyar Bank aradi fiókintézetének főpénztárosa tart felolvasást a *gíró- és cheque-forgalomról*. A felolvasás a kör helyiségében (Szabadság-tér 7. I em.) lesz, s arra a tagokon kívül minden érdeklődő kereskedőt szívesen lát a kör.

(*) **A lelencház-egyesület** hangversenyén közreműködő urak és hölgyek tisztelettel kéretnek *szombat* este fél nyolc órakor a Fehér Kereszt szálló nagytermében főpróbára megjelenni.

Pénzverő műhely a kaszányában.

(Letartóztatott tűzerek.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 27.

A fővárosban ma egy katonából álló hamis pénzverő bandát tartóztatott le az államrendőrség. A pénzverő műhelyben három tűzér gyártotta a hamis koronásokat, egy tűzér katona és két káplárnak kedvese pedig forgalomba hozta a fénylő és sikerült hamisítványokat.

A letartóztatás érdekes részletei a következők:

Tegnap este 8 óra körül az egyik Akadémia utcai fodrászműhelybe beállított egy tűzér-baka s ott bajuszkenőcsöt és illatszereket vásárolt. Mikor fizetésre került a sor, belenyult a köpenyegébe belső zsebébe s onnan egy egész marék vadonatúj fénylő koronát vett elő.

A borbély megkérdezte tőle:

— Honnan ez a sok új pénz?

— Van nekem ennél sokkal több is, — felelte a közlegény s evvel előbuzta zsebkendőjét, melybe mintegy három-négyszáz új koronás volt bekötve. Kínálta a borbélynak, hogy vegye meg tőle papírpénz ellenében, olcsón adja.

A borbély alkudozni kezdett s az alatt egyik segédjét átküldte a szomszédos Zrinyi utcába az államrendőrséghez, s bejelentette az esetet *Markovits* rendőrfogalmazónak. Ez azonnal két rendőrt küldött át a tűzérért, kit a fogalmazó elé vezettek.

Itt elmondta a katona, hogy a 4-ik tűzérosztálynál szolgál s fegyverkovács a Hungaria-uti fegyverjavító műhelyben. Minden faggatás nélkül mesélte el tovább, hogy a fegyverjavító műhelyben egy káplár és közlegény gyártja a hamis koronákat abból a cink anyagból, melyet öntvényezésre kapnak. A formát is ők maguk készítették s ma már egész műhelyük van.

A rendőrségről telefonon értesítették az üteg osztályparancsnokságot a vallomásról, s a katonai őrző azonnal a laktanyára ment, hogy a káplárt és a közlegény-fegyverkovácsot el-

fogja. Az őrző tényleg meg is találta a pénzverő műhelyt, a formákat és az eldugott anyagot, melyből a koronákat készítették.

A káplárt, a két közlegényt és ezekkel együtt két katonának kedvesét már letartóztatta a rendőrség. A két leány és az a közüzér, aki által a pénzhamisító bandát felfedezték, a hamis pénzeknek csak értékesítésével foglalkoztak. A gyártást a káplár és a másik közlegény végezték.

HIREK.

Elfogatás az Andrassy-téren.

— Egy betörő harca a rendőrökkel. —

Arad, február 27.

Nagy riadalmat okozott ma délután négy és öt óra között az Andrassy-téren egy fiatalember és egy rendőr között keletkezett utcai harc. Nagy néptömeg vette körül a két birkózót, kik közül az egyik, épen a rendőr, hatalmas ütlegeket kapott a mindenáron menekülni akaró alaktól.

A birkózás a vármegyeház épületei között levő kert előtt, az aszfaltjárdán folyt le s a közönséget már akkor gyűjtötte oda, mikor a főtér tulsó oldalán séálók észrevették, hogy a rendőr a pénzügyigazgatóság palotájától üldözi a fiatal urat. A megyekert előtt utól érte, de nem birt el vele, míg a Széchenyi utca előtt álló rendőr segítségére nem sietett. Az esztelenül ugdalódzó pasasért csak nagynehezen tudták a városházára felvinni.

A cifra jelenet csak itt kezdődött. Az elfogott olyan lármát csapott a torony alatt, hogy csak úgy zúgott bele a városháza. Levitték a pincébe a fogda-felügyelő elé, utközben egyre azt kiabálva:

— Vérpadra visznek, gazemberek!

— Miért tartóztatnak le engem, én aradi polgár vagyok!

— Eresszenek el, mert a polgármester elé megyek. Kimeri rajtam ezt a szégyent megtenni, végem van, holnap az ujságba tesz ki a nevem, engedjenek erről a vérpadról...

Legalább tíz percig tartott ez az ordítás, melynek célja az volt, hogy *örültnék* mutassa magát. Azután levetette magát a földre, vert a fejét, rugdalódzott és ordított. Végül a rendőrök kénytelenek voltak kényszerzubbonyt huzni rá, másképp nem birtak vele.

Kikötözték a zsebeit s abban 7 krajcárt, meg egy fénymázos skatulyát és a katonakönyvét találták meg. Eszerint *Sámuel* Miksának hívják s aradi illetőségű szabólegény. Alaposan van gyanúsítva avval, hogy betöréseket követ el, ma is csak a rendőrség közbelépése akadályozta meg egy ilyen munkájában.

Sámuel ugyanis tegnap délelőtt felment az aradi pénzügyigazgatóság épületébe s ott *Beke* Károly pénzügyigazgatótól alamizsnát kért. Az igazgató adott neki egy pár krajcárt s Sámuel elment. Ma délután újból jelentkezett a pénzügyigazgatóságnál s most már nem elégedett meg az alamizsnával, hanem *betörést* akart elkövetni, egy ajtót ki is fészített, de szándékát észrevették s rögtön értesítették a rendőrséget. Sámuel is megneszelte a dolgot s kereket akart oldani, a rendőrök azonban utolérték s elfogták.

Valószínűleg több betörés is nyomja az elcsipett szabólegény lelkét, kihallgatására azonban csak holnap kerül a sor.

— A király itthon. A felsége a király ma délelőtt 10 órakor általános kihallgatást adott, a melyen megjelentek: báró *Hornig* Károly és *Hieronimi* Károly titkos tanácsosok, ifj. gróf

Apponyi Antal kamarás, *Bartuska* Miksa, *Beösze* Gyula és *Günzl* Antal ezredesek, lovag *Allram* Lotár és báró *Mylius* Henrik alezredesek. *Wittenberger* Antal kanonok, *Szuhányi* Ede földbirtokos és *Guttman* Ede nagyiparos. Délután 37 teritekes katonai udvari ebéd volt. Ő felsége az audiencia után visszaventurált termébe s ma nem hagyta el a budavári palotát. Ellenben holnap reggel félkilenc órakor Gödöllőre utazik, de már délután négy órakor ismét visszatér Budapestre.

— **Reicher Károly ünnepeztetése.** Az ujonnan megválasztott városi főügyész barátai ma este a „Fehér Kereszt” ezüst termében barátságos vacsorára gyűltek össze, hogy ünnepezzék azon jól megérdemelt kitüntetésért, mely őt a tegnapi közgyűlésen érte. A kedélyes vacsora alatt persze felköszöntőkben nem volt hiány *Barabás* Béla dr. nyitotta meg a sort, ki megszokott ékesszólásával tolmácsolta a barátok érzelmeit. E szép szavakra *Reicher* Károly meghatottan válaszolt, biztosítva barátait arról, hogy állása új ugyan, de a barátok iránti érzelmei változhatatlanok. Szóltak még *Robitzek* Gusztáv, *Vajda* István, *Tötössy* Géza, *Radó* Károly dr., *Mandl* Vilmos dr. s többen. A kedélyes estély a legjobb hangulatban a késő órákig tartott.

— **Restaurációs banket.** A tegnapi tisztujtás alkalmából a törvényhatóság tagjai társasvacsorát rendeznek a megválasztott tisztviselők tiszteletére. E tárgyban ma délután értekezlet volt a központi kávéházban s itt a banket-rendezés részleteit beszélték meg. Holnapra *Urbán* Iván főispán is ebédre hívta meg magához a megválasztott tisztviselőket, *Bánhid*y Sándor bárónak és *Hász* Sándornak halála miatt azonban a főispáni ebéd hétfőre marad. A tisztviselő-banket 4-én, kedden este lesz s annak rendezésére az alábbi szűkebb körű bizottság alakult. Elnök: *Tedeschi* Viktor, tagok: *Avarffy* Ferenc, *Domonkos* Lajos, *Maresch* Gyula, *Steinhardt* Mór dr., *Nagy* Sándor dr., *Vizer* Lajos, *Probst* Mihály és *E. Illés* László.

A bizottság a következő kommunikének közlésére kért bennünket:

Aradváros ujonnan megválasztott tisztikarának tiszteletére március 4-én este 8 órakor a „Fehér Kereszt” téli kertjében társasvacsora lesz. Egy teríték ára 4 korona. Az aláírási iverk *Tedeschi* Viktorhoz (Polgári takarékpénztár, templom-utca, Minorita-palota, I. emelet.) március 3-ig az aláírt összeggel együtt beküldendők.

— **Elhunyt aradmegyei főrend.** Aradmegye közéletének egykori vezetőfőfői közül ma kiragadta a halál *Bánhid*y Sándor báró cs. és kir. kamarást, a magyar országgyűlés főrendiházának tagját. A megboldogult a régebbi időben Aradmegye közéletében élénk szerepet vitt. Barátságos, kedves modoráért minden körben becsülték és szerették. A Simádon elhunyt főrend nagybátyja *Bánhid*y Antal bárónak, a kisjenői kerület országgyűlési képviselőjének s halála ma délelőtt 78 éves korában következett be. Temetése az aradmegyei Simádon lesz, hol az elhunyt nagy kiterjedésű birtoka volt. A család gyászjelentése a következő:

Őzv. báró *Bánhid*y Sándorné szül. vajai báró *Vay* Klára, mint az elhunyt neje, saját és az alolítottak nevében is szomorodott szívevel jelenti felejtethetetlen férje, illetőleg nagybátyja és rokon báró *Bánhid*y Sándor, főrendiházi tag, cs. és kir. kamarás, folyó évi február hó 27-én, rövid szenvedés után, életének 78-ik, boldog házasságának 49-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei március hó 1-én délután 3 órakor fognak a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni s a családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő gyászmise aldozat pedig március hó 8-án délelőtt 10 órakor fog a helybeli róm. kath. templomban az egek Urának bemutatni. Simánd, 1902. február

hó 27. Béke poraira! *Bánhid*y Antal báró s neje szül. gurahonczai Remekházy Józsa, s ezek gyermekei: báró *Bánhid*y József, báró *Bánhid*y Stefánia, unokaöccse és huga. *Bánhid*y Sándor fogadott fia.

A temetés szombat délután 3 órakor lesz. Az Aradról déli 12 óra 6 perckor induló körös-völgyi vonatnak Simánd felé Sze. t. Annán csatlakozása van s így a temetésre menők délután 5 órakor visszaindulhatnak s este 7 órakor megérkeznek Aradra.

— **Ujabb választások a városnál.** A márciusi városi közgyűlésen megint választás lesz. Egy *rendőrhadnagy* és egy *segéd-tiszt* állást töltenek be, melyek *Berecz* Ferencnek rendőrkapitányává, *Szabados* Arpádnak pedig pénztári-ellenőrré történt megválasztása által üresedtek meg. Ez a két választás előreláthatólag még két választást fog maga után vonni s ez esetben két *segéd-tiszt* állást fognak betölteni.

— **Tisza Kálmán állapota.** *Tisza* Kálmán állapotáról az utóbbi napokban ismét aggasztó hírek kerültek forgalomba. A hírek ezuttal teljesen alaptalanok. Mindössze az igaz, hogy az ősz államférfiu kissé gyenge és orvosa, dr. *Janny* tanár megtiltotta neki, hogy a csatakos, nedves időben kísértéljon.

— **A Polgári Takarékpénztár rekonstruálása.** A felszámolás alatt álló aradi polgári takarékpénztár felszámolója, *Heinrich* Sándor elnöklésével, ma délután 6 órakor gyűlést tartottak a pénztárvezetésnek a Minorita-palotában levő helyiségében. Az ülésen a felszámolás belügyeiről tárgyaltak.

— **Uj gör. kath. plébánia.** *Pável* Mihály nagyváradai görög katolikus román püspök az ignesdi és minyádi görög katolikus plébániákat beszűntette és helyettük *Nagybutyin*-ban új plébániát állított föl. Az új plébánia kápolnáját, amelynek felszerelését nagy részt *Pável* püspök adományozta, március 9-én szentelik föl nagy ünnepséggel.

— **A belgrádi merénylet.** Egy *belgrádi* táviratunk elmondja, honnét származott tegnap az a hír, hogy *Sándor* szerb király ellen merényletet kíséreltek meg. Egy altiszt — így szól a sürgöny — kihallgatást kért a királytól s ezt meg is kapta. Az audiencián *hátralákos* ssoldját kérte az uralkodótól s mivel nem kapott biztató ígéretet, el kezdett kiabálni:

— Igen, a király és a miniszterek bőségben élnek, nekik pezsgőre is telik, míg mi szenvedünk és éhezünk . . .

A nagy kiáltozásra bejöttek a gárdisták, kik a „merénylet” letartóztatták. *Sándor* királyra oly mély hatást gyakorolt az eset, hogy rögtön beszűntette az az napi audienciát.

— **Borzalmas büntett híre érkezik Bázalból.** Egy idegen három nagy kutyát, ezek közt egy szent-bernáthegyit, ráuszított három játszadozó gyermekre. A kutyák az egyik gyermeket teljesen szétlépték, a másik kettőn pedig súlyos sebeket ejtettek, úgy, hogy ezek is haldokolnak. A idegen kiléte után eddig eredménytelenül kutat a rendőrség.

— **A V. H. O. Sz. választmánya pénteken** délután 2 órakor gyűlést tart a Központi kávéház külön helyiségében. A gyűlésen fontos tárgyak kerülnek tárgyalás alá s erre való tekintettel kérem a tagok megjelenését: *Tiszi* Lajos, az aradi választmány elnöke.

— **Barabás és a román konzul.** *Barabás* Béla, Nagyvárad város képviselőjét a multkoriban ebédre hívta meg *Szell* Kálmán miniszterelnök. Történt azután, hogy az ebéd délelőttjén a Ház folyosóján sebbel lobból közeledett a miniszterelnök *Barabás* felé:

— Kedves barátom, jó, hogy találkozunk. Azt

akarom mondani, hogy el ne jöjj ma hozzám ebédre. Azért mondom ezt, mert ma uovari ebédre vagy hitalos.

Az udvari ebédre való meghívás szeget ütött a szélsőbal alelnökének fejébe. Tanácsot kért *Kossuth* Ferencről, aki azt mondta, hogy a legelső magyaremler vendégszerető meghívását magyar képviselőnek el kell fogadni. Elis ment, valamint megjelent *Szell* Kálmán ebédjén is. A miniszterelnök ebédjén aztán érdekes szomszédságba került: mellette ült *Cuciureanu* Viktor, a budapesti román főkonzul, aki egyszer csak szólította őt *franciául*. *Barabás* Béla bizony nem beszéli a gall idiomát, hát felelt a román főkonzulnak románul. Persze, hogy ennek a szomszéd mégjobban megörült, mintha *Racine* nyelven kapott volna feleletet. Kérdezte is a képviselőt, hol tanult meg románul, mire *Barabás* felvilágosította, hogy román elég atyafit védett már, nem csoda, ha ráragadt a nyelvük.

— **Makon megint baj van.** A makói városháza is lassan szabadult meg a bajoktól. Tegnap megint hibát fedeztek fel, még pedig a legveszedelmesebb helyen: a közpénztárban. A régebbi számadásokat vizsgálta át a város új közpénztárnoka, *Vajda* István, s eközben rájött, hogy a haszonbérekről vezetett főkönyv nincs rendben. Hibás a beírás, hibás az átvitel, de hibásak a bejegyzett összegek is, illetve hiánysak, amennyiben sok befizetett haszonbér, amit a bérlők nyugtákkal igazolnak, nincs bevezetve a főkönyvbe. A pénztárnok jelentést tett az észlelt hibákról s hogy tévedés-e vagy nagy hiba van a dologban, azt a ma elrendelt vizsgálat fogja kideríteni.

— **Házvétel.** Mint értesülünk, a kis-körtüti *Gábor* András-féle emeletes házat, mely az ipartestületi ház közelében fekszik, a mai napon *Herzel* Bernát waggongyári igazgató megvásárolta.

— **A miniszter köszönete.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter őzv. gróf *Almássy* Kálmáné csillagkeresztes hölgynek, továbbá Bihar vármegyének és Békés Csaba községnek, a siketnémák aradi iskolája szegénysorsu növendékei iskoláztatásnak lehetővé tételére adományozott egyenként 240 koronáért továbbá *Pankota* község közönségének, ugyanezen célra adott 105 koronáért, köszönetét nyilvánította.

— **Gyilkos és öngyilkos katonatiszt.** *Lemberg*ből táviratozzák a következő, feltűnő esetet: *Lemberg*ben ma délután *Urst* Ernő tüzérkapitány feltékenységből agyonlőtte a nejét, szül. *Szelvicky* grófnőt, azután pedig egy fejének irányzott golyóval önmagát végezte ki.

— **Az elfelejtett ima.** *Suvalkiban* az ottani katolikus templomba tegnap orosz csendőrök misézés közben berontottak és *Wojciechowski* papot le akarták tartóztatni. A hívők ezt meg akarták akadályozni, mire a templomban véres dulakodás támadt. Végül a papot a csendőrök mégis elhurcolták. A letartóztatás oka az, hogy a pap legutóbb elfelejtett a — *cárért imádkozni*.

— **Letartóztatott aradi zsaroló.** A budapesti rendőrség ma egy nagyobb szabásu zsarolás tettesét tartóztatta le. *Moskovitz* Gyula aradi születésű harmincéves kereskedő meg tudta, hogy egy bécsi kereskedő, akinek Budapesten nagy klientúrája van, benső viszonyt folytatott egy szép fiatal nővel, akinek a Teréz köruton lakást is bérelt. A bécsi kereskedő nő ember és a viszonyt titokban tudta tartani. Egy napon *Moskovitz* — egy évvel ezelőtt történt — beállított az asszony lakására és elmondta, hogy Bécsből jött titkos üzenettel. Azt mondta a többi közt, hogy a kereskedő megbizta, hogy az asszonytól régi elhasznált ruhákat vegyen át. Az asszony gyanúlanul adta át a ruhákat, amiket kiválogatott *Moskovitz*nak és azonkívül meg is ajándékozta készpénzzel, lelkére kötve, hogy ne áruljon el semmit. Azóta állandóan koldulni járt az asszonyhoz s meg tudta azt is, hogy a kereskedő mikor tartózkodik Budapesten. Karácsony táján ezt felkereste

és 500 forintot kért tőle, mondván, hogy el fogja áru'ni neje'nek, ha meg nem adja. A kereskedő tartva attól, hogy ha feljeleníti a zsarolót, akkor botrány lesz belőle, inkább kifejtette a zsarolónak a kívánt összeget. Moskovitz azonban nem elégedett meg ezzel, hanem apránként még vagy 1000 koronát csalt ki a kereskedőtől és ennek kedvesétől. Tegnapelőtt beállított az asszonyhoz megint és itt állapotban újra pénzt követelt. Az asszony sirva jelentette ki, hogy nincsen pénze, de hiába. A lármára a szomszédok előjöttek és az ordító Moskovitzot kilökték a házból. A zsaroló dühből levelet írt a kereskedő neje'nek Bécsbe, amit azonban szerencsére felfogtak az asszony elől. A levél alapján a kereskedő egy budapesti ügyvéd útján a zsarolót följelentette az ügyészségnél, amelynek rendeletére ma reggel Moskovitzot a rendőrség előállította és az ügyészség börtönébe szállította.

— Gyilkos merénylet egy tanító ellen. Tenkéről jelenti tudósítónk: Egész vidéken nagy felháborodást keltett egy gyilkos merénylet. Tyuka Vaszali feketetői gör. kel. tanítója egy ismeretlen tettes rálőtt. A golyó talált, de nem nálósan. A tanító karját furta keresztül. Azt hiszik hogy bosszu műve a merénylet. A tanító a nagyváradi „Bihoreana” román pénzintézet megnevelője és sok embertől megtagadta a kölcsönt.

— Hol van Gáspár Lajos? Kassáról jelenti tudósítónk: Ma délelőtt az a hír terjedt el a városban, hogy Gáspár Lajost, a betörő királyt elfogták Orlón. A hír azonban nem felel meg a valóságnak. A rendőrség kapott ugyan táviratot Orlóról, hogy egy hasonló külsejű embert letartóztattak, de mihamarab kiderült róla, hogy nem Gáspár s nem betörő. A tetörő királyt különösen a határszélen vélik elfogni a hatóságok, mert az eddigi jelek arra mutatnak, hogy társával együtt Németország felé vette útját.

— Borzalmas családi dráma. Bresztovác közséből borzalmas dolog hírt jelentik. Greschl Márton odaváló lakos örületeben rettenetes gyilkosságot követett el. Már hetek óta buskomor volt, de családja nem igen törődött vele. Tegnap délelőtt, mikor a felesége a szobában takarított, Greschl egy kötéllel lépett be s azzal hurkot vetett a felesége nyakába és odakötözte a szobagerendához. E közben a három gyerek siránkozni kezdett. Greschl, a mint a feleségét megkötötte, elővette a gyermekeket és egyenként kivitte őket a konyhába s a két kisebbet bedugta a kemencébe, a nagyobbakat pedig, a nyolc éves fiút baltával agyonütötte. A megölt gyermekeket azután levetkőztette, a holttestet földarabolta s a hullarészeket bedobta az udvaron a sertésvájuba, aztán pedig kieresztette a sertéseket az ólából. Greschl azután felmászott az udvarban levő eperfára és onnan nézte, mint fájnak fel a sertések a hullarészeket. Felesége e közben kiszabadult a kötélahurokból s az ablakon kimászva, elfutott a község házára, a hol elmondta, hogy férje mit művelt. A községi bíró és rendőrök rögtön kimentek a helyszínére s Greschl még ott találták az eperfán, honnan egykedvűen nézte a sertések művelését. A másik két gyermeket megtalálták a kemencében. A szerencsétlenek a nagy félelemtől és eszelegettségtől már teljesen elaléltek, úgy kellett őket fellocsolni. Greschl a rendőrök bevitték a község házára és egyelőre a községi börtönbe csukták. Estefelé egyik rendőr bemont az örült emberhez, a ki vizet kért. A rendőr elment vizért s ez alatt a börtönajtót nyitva felejtette. Mialatt a rendőr vizért járt, Greschl kijött a börtönből és beugrott a község ház udvarán levő kutba. Mire a rendőrök észrevették, már nem tudták kimenteni.

— Bizalmat a cipőnek, melyet Porter Vilmos Nagy Aruházában a Szabadság-téren vásárolunk, feltétlenül megszerezhetjük. Mert az aruház kézigyártmányt ad, jó minőséget és elegáns formát. Nagy ott a választék úgy női, férfi, mint gyermekcipőkben. Arak a lehető legjutányosabbak, mert Porter, ki a cipőket csak nemrég szerezte be, nem a nyereségre fektet súlyt, hanem arra, hogy cipőt mi-

nél többen viseljük, s így a gyártmány jószágáról meggyőződést szerezve, állandó vevői maradjanak. Minden bevásárláshoz fényképből jár:

— Ujítás! Honisch L. István cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti akadémiai tag műtermében Szabadság-tér 16. (Dománypalota.) Telefon 358., minden vasár és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételtől is. Művészies és pontos kivitel szigorúan be lesz tartva. A n. é. közönség szíves figyelmét felhívjuk ezen ujításra.

— T. Üzletfeleink szíves tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papírkereskedő ura (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Közyűlés Csanádban.

(A makó-vásárhelyi vasut.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makó, február 27.

Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott. Két fontos ügye volt a gyűlésnek, az új vasut részvényeire kölcsön felvétele és a tisztii főügyészi állás ketté választása. A második tárgy nem várt szenzációval végződött. Justh Gyula beszéde után ifj. Návay Lajos dr. alispán visszavonta az ügyészi állás ketté választására vonatkozó javaslatát.

A gyűlés lefolyásáról az alábbi részletes tudósítás számol be:

Meskó Sándor dr. főispán megnyitván a gyűlést, Hervay István főjegyző első tárgyképpen beterjeszti a hódmezővásárhely-makó-szentmiklósi vasut törzsrészvényeire 200.000 korona kölcsön felvételére vonatkozó javaslatát.

Justh Gyula nem lát biztosítékot a vasut kiépítésére. Mindazonáltal nem akarja a vasutépítést azzal is halasztani, hogy ne szavazza meg a kölcsönt, hanem ezt csak úgy szavazza meg, ha jegyzőkönyvbe veszik a kölcsön felvétele ügyében is azokat a kellékeket, a miket a kiépítésnél kikötött a végrehajtó-bizottság. A kölcsön kamatát is magasnak tartja.

Meskó Sándor dr. főispán felvilágosításul elmondja a vasut történetét. Két évi kinlódás után jutottak oda, hogy a kormány a múlt évben elismerte, hogy ennek a vasutnak a kiépítése nem is helyi, hanem országos érdek s körülbelül 1.300.000 korona rendkívüli segély adását ígerte meg. Az engedélyezési tárgyaláson a végrehajtó-bizottság feltételeinek teljesítése meg lett ígérve s így már szociális érdekből is sietni kell a kiépítéssel, mert sok szegény ember várja a munkát. Ahoz azonban hozzájárul, hogy az alispán csak akkor vegye fel a kölcsönt, ha a kormány az építési engedélyt megadja.

Dózsa Sámuel dr. magához a kölcsönhöz szól. Számításokat tett s az állandó választmány által javasolt 92 és fél százalékos kötvényekkel szemben a 97 százalékosat előnyösebbnek tartja.

Hervay főjegyző és Justh Gyula felszólalása utá a javaslatot a főispán és Dózsa dr. módosításával fogadták el.

Második tárgy a tisztii ügyészi állás ketté választása volt. Hervay főjegyző mutatta az alispánnak a ketté választásra vonatkozó, részletesen megindokolt javaslatát.

Justh Gyula nem fogadja el a javaslatot. (Helyeslés.) Csanádvármegyében aránylag több tisztviselő van, mint bármely törvényhatóságban s így nem szaporításra, hanem inkább apasztásra van szükség, hogy a kisebb tisztikart tisztességesebben lehessen dotálni. A fizetés sem áll arányban — 2000 és 1400 korona — az állással. Miután látja, hogy a javaslatnak semmi tárgyi motívuma nincs, azt hiszi, hogy az alispánt a javaslat megtételénél bizonyos személyi motívumok vezették, Erre ő nem ad semmit, s arra kéri az alispánt, vegye le javaslatát a napirendről.

Návay Lajos dr. alispán részletesen válaszol Justh Gyula minden egyes kifogásaira.

Tiszteli mindenki meggyőződését, de érvényesíti s megtartja a magáét akkor is, ha egyedül marad. (Eljenzés.) Személyes motívumok nem vezérlik, dacára, hogy mások meghallgatása után tette meg javaslatát, s hogy ennek még csak a gyanuját is elkerülje, visszavonja a javaslatot. (Zajos éljenzés és helyeslés.)

Pár percig tartott ezután a gyűlés. Az alispáni lak átalakítására 3000 koronát megszavaztak s néhány községi költségvetés jóváhagyása után a gyűlés véget ért.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Perujítás Szentpéteri Sára ügyében. Szentpéteri Sára bűnygyében, akit a kir. kuria férjgyilkosságért életfogytiglani fegyházra ítelt. Kerekes Géza szolnoki ügyvéd perujítással élt, melyet a szolnoki kir. törvényszék elutasított. Az elutasító végzés ellen az ügyvéd felfolyamodást adott be a budapesti kir. ítélőtáblához, a mely tegnap Ráth Zsigmond bíró előadása alapján, a törvényszék végzését megváltoztatva, helyt adott a perujítási kérelemnek.

§ Esküdtszéki tárgyalás. A tegnap tartott esküdtszéki tárgyalás még a késő éjjeli órákban véget ért, bár mindenki azt hitte, hogy ma is lesz vele dolga a bíróságnak. Bulzán Juon védője ugyanis kérte védené elmebeli állapotának megfigyelését, mire a törvényszék ezt el is rendelte. Egyben rendelte a helyszini szemle tartását. A bíróság ennek folytán elhalasztotta a tárgyalás folytatását.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

— Meghívás az Aradi Nyomdarészvénytársaság 1902. évi április hó 8-án d. u. 4 órakor Aradon az Aradi Közlöny szerkesztőségi helyiségében tartandó VIII. rendes közgyűlésére. Napirend. 1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésének, valamint a múlt évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása és az igazgatóság és a felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása. 2. Igazgatóság és felügyelő bizottság választása. 3. A részvényesek netaláni indítványa. Arad, február 28-án. Az aradi nyomda részvénytársaság igazgatósága. Jegyzet: A részvények legkésőbb április hó 7 ig leteendők a társaság pénztáránál, hol a múlt évi mérleg és felügyelő bizottsági jelentés megtekinthető.

— Fizetésektelelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelelenségekről tesz jelentést: Katka Béla szabó, Olmützben. — Matschovan Ede keresk., St.-Pölten. — Keller Saul József, keresk., Lemberg. — Meiszl Lipót vegyeskeresk. Bécsben. — Gazdik András bej. cég Losonc. — Medár Mihály keresk., Ragusa. — Boháty Mór, Bécsben. — Fleischer József, Pécsvárad.

Budapesti áru- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása —

Budapest, február 27.

Déltözsde. Buzakinál mérsékelt, a vételkedv korlátolt. Nyugodt irányzat mellett 10.000 métermázsza került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonanemek nyugodtak. Időjárás boros.

Zárul 12 órakor:

Buza 1902. áprilásra	9.42— 9.43
Buza októberre	8.32— 8.33
Rozs 1902. áprilásra	7.64— 7.65
Rozs októberre	6.88— 6.90
Zab 1902. áprilásra	7.69— 7.70
Zab októberre	6.30— 6.31
Tengeri 1902. májusra	5.30— 5.31
Tengeri júliusra	5.45— 5.46
Repce 1902. augusztusra	12.40—12.50

Zárul 5 órakor:

Buza 1902. áprilásra	9.35— 9.37
Buza októberre	8.28— 8.29
Rozs 1902. áprilásra	7.55— 7.56
Rozs októberre	—
Zab 1902. áprilásra	7.68— 7.69
Zab októberre	—
Tengeri 1902. májusra	5.26— 5.28
Tengeri júliusra	—
Repce 1902. augusztusra	12.40—12.50

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	706.25
Magyar hitelrészvény	722.75
Leszámitolóbank részvény	454.50
Rima-Murányi vasmű részvény	511.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	682.—
Közuti vasut	663.—
Városi villamos vasut részvény	324.—

REGENY-CSARNOK.

A gyanafalvai tiszteletes.

— Regény. —

Az Aradi Közlöny-nek írta:

Hevesi Jenő.

[31]

(Folytatás.)

Baranyai nem halt meg rögtön, amint a rémület első pillanatában gondolták.

Később felnyitotta fénytelen szeméit, melyek révedezve tekintettek körül a szobában.

De nem tudott szólni. Nyelve nehezen mozgult üregében s csak halk lélekzete mutatta, hogy még nem szállt el belőle a lélek.

A hatóság emberei körülállták a beteget, ott állott az orvos is, aki azonban semmi reményt sem fűzött az életéhez.

Csakhamar megjelent a törvényszék vizsgálóbírája is hogyha még lehet, kihallgassa a sebesültet.

A szálloda kapuja előtt pedig nagy néptömeg gyűlt össze s izgatott hangon beszéltek a történetekről.

— Mégis borzasztó, hogy egy nagyforgalmú szállodában ilyesmi is megtörténhetik.

— Pedig tiszték is voltak a szobában.

— Szinte érthetetlen.

— Lehet, hogy közülök valakivel szóvita elegyedett s e közben leütötték.

— Uj, mit! A portás látott egy kikelt arcú embert a kapun kirohanni, de mit tudta a szegény lélek, hogy gyilkos fut előtte!

A gyászos esetről egy katonatiszt utján értesült Baranyai nagybátyja is.

Sietve ugrott kocsijába s a szállodához hatatott.

Szinte futva haladt föl a szőnyeggel borított lépcsőkön s megreppenve hallotta, hogy unokaöccse halálküzdőlemben fekszik a szoba padlóján.

Letérdelt az eltorzult arcú főhadnagy mellé s könyvtelen zokogásra fakadt.

— Ismeri őt? — kérdezte a vizsgálóbíró.

— Hogy ismerem-e? Hiszen unokaöccsöm s egyedüli örökösöm! Van valami remény életéhez?

— Az a természetétől függ. A fejére irányzott ütések, úgy vélem, halálosak, — szolt közbe az orvos.

Néhány pillanatnyi csönd állott be

Az öreg könnyelműségeért gyűlölte unokaöccsét, de most, hogy tekintete a szétzúzott, eszméletlenül heverő alakra esett, részvétet érzett iránta.

— Vitessék házamba! Ont pedig doktor ur, kérem kísérje el odáig. Megmentésére semminemű fáradságot nem kell kimélni, — szolt halkan.

— Az, mint tudom, messze van. Nem állok jót, hogy a hosszú utat kibírja. A kocsirázás csak siettetni fogja halálát. Legjobb lesz, ha hordágyon átviszik a kórházba; ez közel van.

Az odaérkezett mentők óvatosan lezárták a lépcsőkön a sebesült főhadnagyot, aki egy pillanatra sem tért magához s átvitték a kórházba, ahol egy külön szobába fektették.

Nagybátyja, akit egészen megtört a dolog, oda kísérte.

Az orvosok s az ápolók gondosan leemelték a hordágyról s az odahívott főorvos figyelmesen megvizsgálta. Majd a fejét csóválta.

Az öreg Baranyai halkan kérdezte:

— Nincs még késő tanár ur? Van valami remény?

— Vége van. Egy óra hosszág sem fog már élni! szolt csöndesen. — Emberi segítség itt már mit sem tehet.

... A leáldozó nap sugarai az ablakon keresztül megvilágították a kórtermet, ahol Baranyai beesett arccal, halotthalványan feküdt a fehér ágyon.

A pillanatok multak, mély csend uralkodott a betegszobában.

Az eszméletlen alak egész testét hirtelen borzadály futja keresztül. Egy pillanattal meg-rázkódott, mintha a lélek erőlködve törne utat magának a merev testből. Aztán kinyújtózott s nyugodt maradt.

— Vihetik! — szolt az orvos közönyös hangon az ápolóknak. — Meghalt.

(Vége következik.)

NAPIREND.

Február 28. Péntek. Róm. kath. naptár: Jézus gy. — Protestáns naptár: Román. — Görög-keleti naptár (február 15.): Onézim. — A nap két 6 óra 28 perckor. nyugszik 5 óra 25 perckor. — A hold két 11 óra 59 perckor, nyugszik 8 óra 56 perckor.

Időjárás. Legnyomás reggel 7 órakor 757.2 milliméter, délután 2 órakor 756.9 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor $0^{\circ} + 3.0$, délután 2 órakor $0^{\circ} + 9.3$. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor K. 3., délután 2 órakor DN. 3. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor félderült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm.

Időjárás. A központi meteorologiai intézetnek Arad-ra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Rnyhe, nyugaton elvélve csapadék.

Szabadságáról emléktárgyak országos múzeuma (szabadság-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 9 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölossey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Rekllyo múzeum helyisége mellett ülés-terem.

Február 28. Az aradi kerékpárklub választmányi ülése este 8 $\frac{1}{2}$ órakor (Japan kávéház.)

Március 1. Az aradi Székely Otthon táncvigalma (Vasszálloda.)

Március 2. A Fehér Kereszt-egylet estélye (Fehér Kereszt.) — A Viktória takarékszövetkezet mint részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az aradi polgári lövész-egyesület közgyűlése délelőtt 11 órakor (Városház.) — Az aradi ipartestület közgyűlése délelőtt 9 órakor. — A waggonyári dalkör hangversenye (Kass.) — Soborsin és vidéke román ifjúságának táncmulatsága (Zerdik-vendéglő.) — A gurahonci polgári olvasókör táncvigalma. — Főolvasó-estély az aradi kereskedők körében este 9 órakor.

Városi színház.

Bérlet 141. sz.

Páratlan.

Pénteken, 1902. évi február hó 28-án:

Lotty ezredesei.

Énekes bohózat 2 felvonásban. Írta: Rudyard Stone. Fordította: Faragó Jenő. A dalok szövegét írta: Mérei Adolf.

SZEMÉLYEK:

Dawentry Tom Fenyéri Mór.	Mister Bibb . Réti István.
Harriet. neje Tolnainé.	Fox, tábornok Arkossy V.
Dickson John Giréth K.	Elsie Komlósy I.
Kitty. neje . . . Kalocsa R.	Főpincér Nemes S.
Ramajanah . . . Palágyi L.	Kifutó fiú Kley Marika.
Lotty Felhő Rózi.	Piccolo Kley Margit.
Barley Mezei Péter.	Egy vendég Bánáthy Ede.

Kezdeté 7 órakor.

NYILTTÉR.*

BORHOZ LEGJOBB!!
KITÜNŐ ASZTALIVIZ
1695
NYÁLKAOLDÓ GYÓGYITAL.

Vasárnap, márc. 2-án este
Kass
426
vendéglőjében
Hétfőn, március 3-án este
„FEHÉR KERESZT” SZÁLLODA
TÉLI KERTJÉBEN,
Honvédzene.

Dr. Velcsov Géza,

ügyvéd,

419

irodáját

ARADON,

Sárossy-utca 7. sz. a. megnyitotta.

Dr. Hecht Sanatóriumának

Arad.

Tekintetes Doktor Ur!

Nőmet nehéz idegbaja miatt, az általános elfogultságtól indítva, Budapestre vittem, hogy ott gyógyulást nyerjen. Nem tagadom, egyetemi tanár és gyakorló orvos egyaránt adták meg véleményüket és utasításukat a bajt illetőleg, mindazokat azonban az óhajtott eredmény nem követte.

A szerencse juttatta betegemet Doktor Ur kezelése alá, a melynek eredménye, nőm egészségének teljes visszanyerése, indit arra, hogy tekintetes Doktor Ur iránt érzett őszinte elismerésemet ez uton kifejezzem.

Abony, (Pestmegye).

Vagyok igaz tisztelője:

Havas József.

422

Nagyobb birtok kezelésére ajánlkozom.

Belterjes gazdálkodás összes ágazataiban 21 év óta megszakítás nélkül kitűnő eredménnyel önállóan gazdálkodtam.

Bővebb felvilágosítást e lap kiadó-hivatalában.

404

Az aradi

423

zene-conservatórium

Igazgatóság:

Unger Mór, Müttermüller József, Sperber Frigyes.

1902. pénteken, febr. 28-án tartandó

házi-estélyének

műsora:

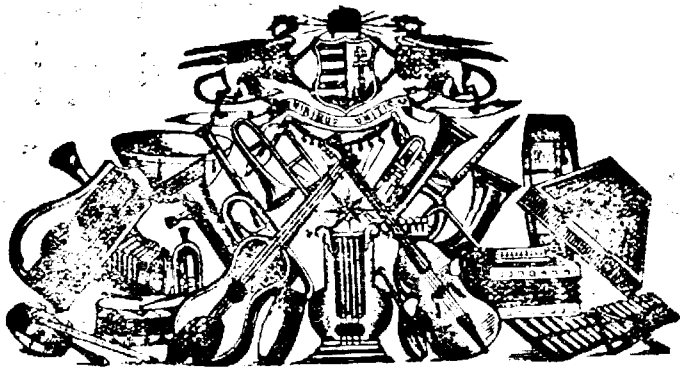
1. a) Schmidt „Sonatine”, zongorán Dacsi Etelka.
- b) Moszkowszky „Spanyol tánc”, zongorán Joanovits Terka.
2. Hauser „Variations” heg. Guttman Oszkár.
3. Goltermann „Elegia” gord. Dömötör László.
4. Lőw „Polonaise” zongor. (Klein Sari és Vojtek Kálmán.)
5. Danc a „Ábránd” hegedűn Klein Fredi.
6. Lange „Thauperlen” zong. Berger Valéria.
7. Jansa „Concertino” heged. Fejér Ernő.
8. a) Grünfeld „Sere nade” | zongorán Vertán Sári.
- b) Jensen „Impres-sions de voyage”
9. Hubay „Air Hongroise” hegedűn Goldzieher Márk.
10. Beethoven „Vonós négyes” 18 mű 5. szám, előadják: Unger Mór, Sperber Frigyes, Müttermüller József tanárok, R. bitsek Samu ur közreműködésével.

Kezdeté este 8 órakor. — Belépti-díj nincs.

STÖHR MATYÁS

hangszerüzlete

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Hangszerek, hegedűk, bőgők, harmonikák, cziterák, gitárok, flóták, dobok, klarinétok, szóval mindennemű hangszerek és az ahhoz szükséges kellékek nagy választékban vannak készletben.

Tört és régi hegedűket és bőgőket veszek vagy ujakra becserélek.

1879

Magy. kir. államv. üzletvezetőség Aradon.

4094—1902. V. sz.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Arad állomásán feladott gyors és teheráru küldemények után fizetendő utánvétek 1902. évi márczius hó 1-től kezdve az állomás felvételi

épületében létesített fizetőpénztárnál köznapokon d. e. 10—12 óráig és d. u. 8—4 óráig fizetettnek ki.

Bezárólag 1902. február 28-ig a fizetések az arad-csanádi gazdasági takarékpénztárnál teljesítenek.

Aradon, 1902. február hóban.

Az Üzletvezetőség.

Felülmul minden eddig létezőt

Sultán Rum,

(alcoh. sacch. t. hg.)

mely a theának rendkívül kellemes és zamatos ízt kölcsönöz.

Ara 1/2 literes üveg 80 kr., 1 liter 1 frt 50 kr.

Kitűnő ízével páratlanul áll a

Sultán thea.

Ara: 1 deka 10 kr., 1/8 kilo 1 frt, 1/4 kilo 2 frt.

Gyermekek és felnőtteknél egyaránt kipróbált kitűnő hatású szer tüdőbaj, köhögés, nehéz lélegzés, angolkór, csúszos bajok ellen a

Kellemes ízű, friss

Csukamájolaj.

Ara egy üvegnek 1 forint.

Délmagyarország részére kizárólagos raktár:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

8980—1901. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A borosjenői kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Sisa Mihály silingyiai lakos végrehajthatónak, Hartmann Samu és neje Asztalos Katalin silingyiai lakosok végrehajtást szenvedő elleni 118 korona tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán az aradi kir. törvényszék és a borosjenői kir. járásbíró területén fekvő és a silingyiai 360. számú telekjegyzőkönyvben A. I. (248—249) hrzi számú ingatlan 824 korona kikiáltási árban 1902. évi márczius hó II. napján délelőtti 10 órakor Silingyia községánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladatni, u. m.:

1. Ha a kikiáltási áron felül ígért nem tétetik, az elárverezendő ingatlan a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

2. Árverelni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni. A bánatpénzül letett értékpapirokat tartozik a vevő az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt az ingatlan becsárának 10%-át tevő készpénzzel kicserélni, minek elmulasztása a 10-ik pont jogkövetkezmenyét vonja maga után. A bánatpénz lefizetésének kötelezettsége alól azonban a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete, ha az árverezők sorába akar lépni (az 1887. XXII. t.-cz., illetőleg az osztrák-magyar bank jelzálog hitelosztálya alapszabályainak ezen törvényben becikkelyezett 11. §-a f) pontja értelmében) felmentetik.

3. Vétel bizonyítvány a vevőnek csak a jogerőre emelkedett árverés foganatosításától számított 15 nap elteltével fog kiadatni.

4. Vevő köteles a vételért következő módon kiegyenlíteni:

a) Az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt, a bírói árfelosztást (sorrendi tárgyalást) be nem várva, köteles a vételár 1/3-át közvetlenül a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézeténél (Budapest, Rálvány-u. 19. sz.) lefizetni, esetleg ugyanakkor az intézettel kölcsönérték megtartása és átvállalása iránt megegyezni. Ily megegyezés esetén a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete által kiállítandó nyilatkozattal igazolja a vevő a tkv. hatóságnál, hogy az intézet kölcsönének nemcsak részlethátralékait és járulékait kifizette, hanem magát a kölcsön tőke hátralékát is folytatólagos törlesztésre, az intézet szabályai értelmében átvállalta. Az intézet által kiállítandó nyilatkozat alapján az abban kitüntetett összeg a vevő javára vételár tartozásának törlesztésére beszámíttatik.

b) A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete kölcsönének átvállalása esetén tartozik a vevő az árverés jogerőre emelkedésétől számított hat hónap alatt a vételárnak és 5% kamatának a bánatpénzzel és az intézeti számla összegével ki nem egyenlített hátralékát a telekkönyvi hatóságnál (az illetékes adóhivatalnál) lefizetni.

c) Ha a vevő a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet kölcsönét megtartani s folytatólagos törlesztésre átvállalni nem kívánja, avagy arra nézve az intézet szabályai értelmében az intézettel ki nem egyezett: az árverés jogerőre emel-

kedésétől számított három hónap alatt tar.ozik a vételár második 1/3-át, ugyanazon időtől számított hat hónap alatt pedig a vételár utolsó 1/3-át lefizetni és pedig a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete követelése erejéig terjedő összeget közvetlenül az intézet pénztáránál, a vételárnak ezenfelüli részét pedig a telekkönyvi hatóságnál.

5. A vevő a vételár után, az árverés napjától számítandó 5% kamatot fizet, mely az eg. sz. vételárra vonatkozólag az utolsó vételári részlet lerovása alkalmával számíttandó ki és fizetendő le.

6. A bánatpénz a vételár teljes kiegyenlítése alkalmával számíttatik be.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbíró telekkönyvi hatóságánál és Silingyia. Lugozó és Járkos községek előjáróságainál megtekinthetők.

Kelt Boros-Jenőn, 1901. évi október hó 18-án a kir. járásbíró telekkönyvi hatósága.

Bittó,

418. kir. járásbíró.

Magy. kir. Államvasutak.

5709—1902. szám.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet a szegedi pályaudvaron létesítendő posta-épület előállítására szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten a magy. kir. államvasutak igazgatóságának magasépítmenyi ügyosztályában (VI. Teréz-körut 56. sz. III. em. 14. ajtó) és Szegeden az üzletvezetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1902. évi márczius hó 20-án déli 12 óráig nyújtandók be alulírott igazgatóság építési és pályafentartási főosztályában (VI. Teréz-körut 56. sz. II. em. 10. ajtó).

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a szegedi pályaudvaron létesítendő postaépület munkáira.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vettetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1902. évi márczius hó 19-én déli 12 óráig 1400, azaz egyezernegyszáz korona bánatpénz teendő le a magy. kir. államvasutak központi főpénztáránál (VI. ker. Andrassy-ut 75. sz. földszint) akár készpénzben, akár áltami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapirok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértékén felül számításba nem vétetnek.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevennyel adandók fel.

Budapest, 1902. február hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Ár-

tesítések a kiadóhivatal ad; levél-
beni kérdésekhez a válasza való hely-
lyeg melléklendő. Telefon értesítéssel
nem ad a kiadóhivatal.

Az 1900. XXIX. törvényzikk rendelkezé-
seinek megfelelően szerkesztett

Dohányos kertész szerződés.

1 darab 5 fillér, 100 darab 4 kor. 50 fill.

**Dohányos kertész
előleg és tartozási könyve,**

tartós borítékban 1 db. 10 fill. 100 db. 9 kor.

Kapható a kiadónál:

László Albert és Társa

gazdasági nyomtatványok nagy raktárában

Debreczenben.

Az összeg előre beküldése esetén portó-
mentes szállítás. 420

Csak 5 korona

4 és 1/2 kiló finom illatos **toilette
szappan**, ameddig a készlet tart, a
melyek a préselésnél kissé megsérültek.
Az elküldés naponként utánvétellel,
vagy a pénz előleges beküldése ellené-
ben történik.

1337

A. Feith,

Wien, V/2. Matzleinsdorferstrasse 76.

Kapható minden könyv-
kereskedésben, vagy a pénz
beküldése esetén megküldi
bermentve a Szegedi Napló
kiadóhivatala. 397

TELEFON 438.

Legnagyobb választék

**arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.**

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA,

Minorita-palota.

Zálogszedulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
cseréltetnek.

Kitünő

gazdasszonyi állás.

Kerestetik

vidéki városban lakó magános
urhoz egy 30—35 éves, csinos
külsőjű, kellemes modoru, sze-
rény, háziasszony, magános

gazdasszony,

ki úgy a főzésben, mint a ház-
vezetésben teljes jártassággal
bir. Ajánlatok esetleg arckép-
pel és bizonyítványokkal ké-
retnek. 421

Czím e lap kiadóhivatalában.

Une demoiselle

parisienne desirerait encore don-
ner quelques leçons se rend au
domicile. S'adresser au bureau du
journal. 410

6 tizedesmérleg

1000, 750, 500, 250, 200, 150 és 100
kg. 2 marhamérleg á 1100 kg. 2
járómű-hidmérleg á 4100 kg., egé-
szen újak, kettős haláleset miatt
és az üzlet felhagyása folytán je-
lentékeny engedménnyel azonnal
eladó. **Sofie Hemmer, magánzó I.**
Schönlaterngasse, No 4., im Hofe.
Thür 1. Wien. 2023

Borszivattyuk

3 évi jótállással.

Bortömlők

gyári áron

Hönig Frigyes

Arad,

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott 1445

tüzi fecskendők
és kutak.

A Soborsini takarékpénztár részvénytársaság

1500 Kor. fizetéssel javadalmazott

pénztárosi állásra

pályázatot hirdet.

Igényeltetik: a kettős könyvvitelnek ismerete, a román
nyelvben, való jártasság és 3000 Korona ovadék készpénzben,
vagy elfogadható értékpapirokban.

Kereskedelmi akadémiát végzett s gyakorlati képzettség-
gel bíró pályázók felhivatnak, hogy kellően felszerelt ajánla-
tukat f. évi márczius 15-ig hozzánk benyujtsák.

Az állás azonnal, legkésőbbben azonban f. évi április 1-én
elfoglalandó.

424

Soborsini takarékpénztár részvénytársaság.

954—1902. pm.

Arad. sz. kir. város polgármesterétől.

Hirdetés.

Arad szab. kir. város törvényhatóságánál üresedésbe jött
egy 1700 korona évi fizetéssel és 340 korona lakbér illetmény-
nyel javadalmazott rendőrhadnagyi, egy 1600 korona évi fize-
téssel, 320 korona lakbér illetménnyel javadalmazott számtizszi, és
esetleg két 1400 korona évi fizetéssel 280 korona lakbér illetmén-
nyel javadalmazott irodai segédtizszi állásra pályázatot hirdetek.

A minősítést kiténtető okmányokkal felszerelendő pályá-
zati kérvények méltóságos Urbán Iván főispán urhoz lesznek
f. évi márczius hó 10-ik napjáig bezárólag benyujtandók.

Arad, 1902.-évi február hó 27-én.

Institoris,

polgármester.

425

Pöstyén, Lukács és Herkules-fürdő

helyett jó sikerrel használta több mint 1000 beteg
rheuma, csúz, köszvény és idegzsába ellen

a villamfényfürdőket

Dr. HECHT

gyógyintézetében

Aradon, Zrinyi-utca 3. sz.

Telefon 270.

400

**Üzlet felosztás
és végeladás!**

Rövidáru-, férfi-divat-, női pipere-, diszműáru-, kalap-,
cipő-üzlet felosztása miatt

hatóságilag engedélyezett

végeladást

rendeznek s a raktáron lévő áruk

minden elfogadható árban

eladotnak.

Tisztelettel

Ruzsonyi Endre

Arad, Andrassy-tér 24., Hungaria kávéház mellett.

Üzlethelyiségem berendezéssel április 1-től kiadó,
esetleg az üzlet bármikor átadandó.